DRAUGAS
Šeštadienis, vas. 26,
1955

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

DRAUGAS
Saturday, Feb. 26,
1955

"PAMIRŠTOJI SULA"

S. TOMARIENĖ, Chicago, Ill.

Kadangi Zigmo Gavelio "Pamirštoji sula" yra premijuotas eilėraštis, išskirtas iš kitų eilėraščių minios, pravartu arčiau į jį pažiūrėti. Mano tikslas bus objektyviai, kiek tai galima, nušviesti skaitytojui šio eilėraščio prastąsias ir gerąsias puses, išryškinant turinį ir prasmę.

Dar sniegui nenutirpus prasi-
/kals žolė prie tako po ag-
/rastais,
Tokia gležna, kaip gyvą ją ma-
/tau dabar —
Ir vyšnias pumpurais lyg jau-
/namartes žydėjimui su-
/bręstant,
Jos takus žiedų, o mano širdį
/ilgesio pribers.

Vakarais ten saulė raudonai nu-
/spalvins dangų
Ir motina išbėgs prie beržo par-
/sinešt sulos:
Ilgai į vakarus žiūrės ranka akis
/pridengus,
Kai šuo pajutęs pakeleivį vieš-
/kely aplos.

Paliks ji grįždama į trobą pra-
/virus vartus
Ir už nebūtas nuodėmes per
/naktį atgailos,
Dundės ten tolimas griaustinis
/iš juodo debesio kurtus,
Prie beržo pamirštas ąsotis ne-
/talpins sulos.

Pirmiausia, pradėjus eilėraštį skaityti, nepatraukiančiai paveikia pirmoji eilutė savo ilgumu ir varginančiu sąvokų gausumu, kurių net ketvertas: 1) tirpstąs sniegas, 2) prasikalanti žolė, 3) esanti prie tako, 4) po agrastais. Sąvokų tvanas užlieja labai svarbų žodį "žolė" — simbolį vilties, atgimstančios gyvybės (gal ir laisvės). Šią dvigubą blogybę galima visai lengvai ištaisyti, nukeliant "žolę" į antrosios eilutės pradžią, kur ji gautų reikalingo pabrėžimo, o tuo pačiu nors šiek tiek sutrumpėtų ir pirmoji eilutė. Panašus susigrūdimas yra ir trečioje eilutėje, kur ir vyšnios, ir pumpurai, ir jaunamartės ir subrendimas žydėjimui (neaišku: vyšnių ar jaunamarčių). Skaitytojo perkrovimas sąvokomis padaro eilėraštį nuobodų ir varginantį. Be to, pumpurai ir subrendimas yra, jei taip galima pasakyti, minties tautologija: tame pačiame sakiny kartojasi panaši mintis. Pumpurus išmetus, mintis pasidarytų paprastesnė, našta, užkrauta vienai eilutei, sumažėtų.

Trečioji eilutė dar vargina ir staigiu ritmo pakeitimu. Pirmoji ir antroji eilutės ritmuotos jambais (-/), o trečiosios eilutės pirmosios trys pėdos — anapestai (- -/). Toks ritmo pakeitimas būtų visai geras ir priimtinas, norint pabrėžti, išskirti kokį žodį. Šitoj vietoj to reikalo nematyti, nes vyšnios, pumpurai, etc. tuo būdu nė kiek neįgauna didesnio išskyrimo, kaip kad turėtų ir laikantis pradėtojo ritmo. Skaitytojas, paskaitęs pirmąsias dvi eilutes jambais, iš įsibėgėjimo tuojau pat sukirčiuoja "ir vyšnias" neteisingai, dėdamas kirtį ant "vyš." Suklupęs jis stojasi ir vėl iš naujo turi skaityti tą eilutę, šį kartą sąmoningai pasistengdamas užmiršti pirmesniųjų eilučių ritmą, jau su nepasitikėjimu žiūrėdamas į autorių, nebūdamas tikras, kad vėl, sekdamas anapestu, nesuklups iš naujo. Tas įtarimas ir pasitvirtina, nes, įsibėgėjęs anapeste, skaitytojas vėl suklysta, kirsdamas "žydėjimui" neteisingą kirtį ant "žy", autoriui čia vėl grįžtant prie pirmykščio jambo. Kartais autoriai tyčia skaitytoją stabdo, norėdami parodyti itin svarbų žodį, bet stabdyti be reikalo, kaitaliojant ritmą, yra nereikalingas skaitytojo erzinimas ir eilėraščio vienumos gadinimas.

Ta pati trečioji eilutė sukluptdo skaitytoją ir logikos atžvilgiu: jis negali joje rasti nei veiksnio, nei tarinio. Kodėl "vyšnias" — galininkas? Ar vyšnias kas pumpurais apkraus? Gerai, jei eilėraštis gilus ir prasmingas, jei skaitytojas turi kelis kart skaityti, kol perpras visas prasmes, ištirs visas gelmes, bet, jei skaitytojas verčiamas jieškoti tarinio ir nesusigaudyti paprastoje gramatikoje, — jau yra, švelniai sakant, autoriaus neapsižiūrėjimas. Tarinį visdėlto galima surasti — tai yra žodis "matau" antroje eilutėje, bet uždarytas šalutiniame sakiny ir dar atskirtas kableliu ir brūkšniu ,kad ne iš karto galima susiprasti. Sakinio aiškumui ir paprastumui išgauti reiktų trečioje eilutėje pakartoti tarinį "matau".

Formos atžvilgiu pirmasis posmas autoriui yra blogiausiai pavykęs.

Trečio posmo trečioje eilutėje, pakeičiant ritmą iš jambo į anapestą, vėl nereikalingai skaitytojas suklupdomas ties nežymiu žodelyčiu "iš". Paprastu žodžių sukeitimu šis nelygumas galima lengvai ištaisyti.

Mums yra įprasta, savąją kalbą begiriant, vadinti ją "skambiausia", "dainingiausia" už visas kitas. Betgi skaitant ir rašant eilėraščius nesyki tenka pagalvoti, kad mūsų kalboje yra perdažnas garsas "s". Neturiu tikslo savosios kalbos peikti. Tik noriu pažymėti, kad ir mūsų žodžiuose yra gana daug šnypščiančių garsų, jau nekalbant apie kelių priebalsių susijungimą sakiniuose (pav. "trenks stipriai"). Rašantiems eilėraščius sudaro galvosūkio s, š, z, ž, c, č, dž susipynimai. Neišvengė šių garsų kakofonijos ir "Sulos" autorius, o gal ir pats apie tai nepagalvojo. Susiėjimas garsų "s" ir "ž" nedailiai sušnypščia šiose vietose: "prasikals žolė", jaunamartes žydėjimui", "į vakarus žiūrės", "netalpins sulos". Vieną kitą tokį susipynimą nesunkiai galima pašalinti, sukeitus kaltuosius žodžius.

Kadangi premijuotasis eilėraštis atiduotas muzikui, kad parašytų jam melodiją, kyla klausimas, kiek šis eilėraštis tinkamas tam tikslui? (Beje, už tinkamumą ar netinkamumą muzikai autoriaus kaltinti negalima, nes apie tai konkurso taisyklėse nebuvo pažymėta, konkursą skelbiant). Atrodo, kad nelygaus ilgio eilutės ir nevienodas ritmas sudarys nemaža keblumo kompozitoriui. Dainininką vargins jau anksčiau minėtasis "s" ir "ž" susipynimas. Autoriui reiktų dabar į visa tai atsižvelgti ir eilėraštį aplyginti.

Šiek tiek sutvarkius anksčiau minėtuosius nelygumus ir kiek suprastinus skyrybą (stengiantis nė kiek neiškreipti autoriaus minties ir nepridedant nei išmetant nei jokio svarbaus žodžio), eilėraštis atrodytų štai taip (suprantama, tai nėra tobulai išdailinta versija; to ir nebuvo stengtasi pasiekti, nes tai autoriaus privilegija):

Dar sniegui nenutirpus, prasi-
/kals prie tako po agras-
/tais
Žolė, tokia gležna — kaip gyvą
/ją matau dabar:
Vyšnias lyg kad jaunamartes
/matau žydėjimui subrės-
/tant:
Takus žiedų, o širdį ilgesio jos
/man pribers.

O vakarais ten saulė raudonai
/nuspalvins dangų,
Ir motina išbėgs prie beržo par-
/sinešt sulos.
Ilgai žiūrės į vakarus, akis ran-
/ką pridengus,
Kai šuo pajutęs pakeleivį vieš-
/kely aplos.

Paliks ji, grįždama į trobą, pra-
/virus vartus
Ir už nebūtas nuodėmes per
/naktį atgailos.
Dundės iš juodo debesio griaus-
/tinis tolimas, kurtus.
Prie beržo pamirštas ąsotis ne-
/talpins sulos.

Geram eilėraščiui yra svarbu perdaug nenusidėti technikos taisyklėms. Bet svarbiau už taisykles eilėrašty yra turinys ir prasmė. Pati eilėraščio forma yra tik rėmai, į kuriuos, kaip paveikslas, dedama eilėraščio idėja. Kas šituo eilėraščiu norėta pasakyti? Kaip skaitytojas privedamas prie eilėraščio idėjos? Kokia pagrindinė eilėraščio mintis?

Šiame eilėrašty palyginimą su paveikslu galima tęsti ir tiesiogine prasme. Pačioje pirmutinėje eilutėje autorius nupiešia foną: kur nekur įdubose ir atšlaitėse dar nenutirpęs sniegas, prie tako kalasi gležna žolė po agrastais (o agrastai anksčiausiai sode sužaliuoja). Autorius, piešdamas iš prisiminimo šį foną, savo atmintyje jį mato ir skaitytojui apie tai pasako. Tru putį vėliau pradeda sprogti ir žydėti vyšnios, barstyti vainiklapiais takus. Autorius vėl prasitaria, kad ir jo širdis taip pat pribarstyta ilgesio. Čia lygiagrečiai duodami vaizdai ir, kadangi tie vaizdai ypatingai autoriui brangūs, nes surišti su paliktaisiais namais, lygiagrečiai parodomas ir tų namų ilgesys, žolės gležnumo ir vyšnių žiedų švelnumo simboliais.

Nupiešęs žemę su medžiais, autorius duoda ir dangų saulėlydyje. Tačiau čia ne saulėlydis jam svarbus. Žaros spalva tik pažymi vakarų šalį, — tą šalį, kurlink poeto išeita iš namų. Dar pridėjęs prie nupieštojo vaizdo beržus, autorius išleidžia į savo paveikslą žmogų — motiną. Šita motina gyva: ji veikia ne tik bėgdama parsinešt sulos, bet ir savo sieloj išgyvena tragediją, paprastai, bet tiksliai autoriaus pavaizduotą (žiūrint į vakarus, akis ranka prisidengus, kad geriau matytų). Jos visos mintys ir siela lekia į tuos vakarus: šuniui atsitiktiną praeivį aplojant (naujas vaizdas praeinančio vieškeliu žmogaus), jos širdy vėl iš naujo sukyla tūkstantį kartų užgesusi ir vėl atgijusi viltis: o gal šį karta išėjusysis grįžta... o gal atsitiko kaip nors tas stebuklas, kad jis pasirodys netikėtai kely...

Šito viso autorius žodžiais nepasako, bet įteigia skaitytojui, paprastai, bet įtikinančiai išdėstydamas motinos veiksmus: atrodo, kad ji atsitiktinai išbėgo sulos, visiškai tuo tarpu nė negalvodama apie tą, esantį toli, galbūt užsiėmusi vakarine ruoša, paprastų kasdieninių darbų mintimis, tik štai — šuo sulojo, ir jos kasdieninis gyvenimas (kaip ir sula) pamirštas, akimirksniui įsižiebė širdy viltis, ir vėl kitam akimirksny užgeso. Bet motinai tai iš naujo pergyventa nusivylimo tragedija, kas kart sunkėjanti, nes tos viltys ir tie nusivylimai kartojasi kas valandą, kasdien, metai iš metų. Taip bėga vakarai ir metai, besiviliant ir benusiviliant... Palikusi pravirus vartus (laukimo simbolis) bėga ji susigraudinusi atgal į trobą, kad ten vienumoje raudotų per naktį. Raudotų ne savęs gailėdama, ne vien savo ilgesio negrįžusiam kankinama, bet dar skaudesne kančia pati save žeisdama: už nebūtas nuodėmes atgailodama. Kas tos nebūtos nuodėmės? Įsivaizduojamosios kaltės, kuriame ji plaka save nebegrąžinamuose praeities prisiminimuose: kodėl mažam nedaviau paprašyto skaninio? kodėl tą kartą subariau per aštriai? kodėl aną kartą neleidau to ir to? kodėl permažai parodžiau meilės, kai buvo su manim? kodėl?... kodėl?... Ir taip tomis praeities įsivaizduojamomis klaidomis save kankindama, ji verkia ir atgailoja, visą naktį gedėdama negrįžtančio. O tuo tarpu autorius žada permainą: vakaruose juodi debesys kyla, tolumoje griaudžia — simbolis pasaulio neramumų, kurie gal atneš lauk tųjų vilčių išsipildymą, o gal viską audroje sunaikins.

O prie beržo pamirštas ąsotis netalpina sulos... Ši paskutinė eilutė išsako visą eilėraščio prasmę, yra jo svarbiausioji mintis. Čia netilpstanti ąsoty sula simbolizuoja du dalyku: besiveržiantį autoriaus širdy gimtųjų namų ilgesį ir tokį pat ilgesį motinos širdy. Iš beržo žemėn veltui tekanti sula yra tartum simbolis veltui tekančio kraujo, veltui degančio skausmo, kuris pasaulio pamirštas, kaip ta motinos pamirštoji sula. Čia autoriaus vykusiai išsakytas pergyventasis jausmas, kuris buvo pradėtas rodyti pirmajame posme. Tuo būdu žiedų pribarstyti takai, ilgesio priberta širdis ir per kraštus tekanti sula — trys vieno jausmo simboliai — gražiai suriša visą eilėraštį į darnią visumą.

Matome, kad autoriui pasisekė nupiešti aiškų paveikslą, tvarkingai ir aiškiai parodyti eilėraščio turinį, sumaniai ir palaipsniui privesti skaitytoją prie pagrindinės minties. Ar pavyko autoriui sužadinti skaitytojuje tokius pat ilgesio ir skausmo jausmus, kokie buvo autoriaus jausti? Sunkiau į tai atsakyti, nes išeiname iš objektyvaus nagrinėjimo į subjektyvią jausmų ir skonio sritį. Įtikinti jausmo nuoširdumu yra sunkiausias poeto uždavinys. Kartais autorius kuria verkdamas, o skaitytojas skaito žiovaudamas. Kartais tą patį eilėraštį vienas mokosi atmintinai, o kitas meta šiukšlynan.

Man atrodo, kad šis eilėraštis pirma perprantamas protu, o vėliau ir širdin veikia. Kai protas išsiaiškina visus simbolius ir pergalvoja ne vien pasakytąsias, bet ir užmintąsias mintis, tada eilėraštis prakalba ir į jausmus. Pati paskutinioji eilutė, betgi, iš karto pagauna savo nuoširdumu, savo taikliu ir naujų simboliu:

"Prie beržo pamirštas ąsotis ne-
/talpins sulos".

Gražina Tulauskaitė

Pamario mergaitė

Nelei Mazalaitei

Mergaitė pamary dainuoja
Širdim saulėtąsias dainas,
Svajodama, kad tokį miestą,
Kurio nėra, ji greit suras.

Sapnuos karaliaus ugnys šaukia
Pasiekt gintarinius vartus
Ir, pilį deimanto pamačius,
Išgirst varpus sidabrinius.

Tai džiaugsmas upėmis tekės ten,
Ne mėnuo — amžius bus medaus,
Ir saulės takas ten spindės jau
Lyg laumės juosta po lietaus.

Mergaitė pamary dainuoja,
Nors širdį veja ilgesys,
Ir paukščiai, krūmuos susirinkę,
Jos per visas dienas klausys.

Pakrantėj kniūbsčia miega valtis,
Prie josios glaudžiasi irklai,
Bet tu dainuok, dainuok, mergaite,
Ir niūrų vakarą vėlai.
Cicero,
1955. II. 9.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Dr. A. Šešplaukis-Tyruolis,** gavęs vieną paskutinių knygų naujienų — N. Mazalaitės "Saulės Taką", rašo: "Reiktų sakyt su Goethe, kai jis recenzavo Rėzos lietuviškąsias dainas, ardamas: Štai išsipildė vienas mano norų.

"Saulės Takas" — puikus mūsų literatūrinio renesanso, kaip aš jį suprantu, paminklas. Iš jaunosios kartos mūsų literatūrai gresia prasiradimas svetimuos vandenyse, stoka tos šiltos jungties, kuria motina glaudžia kūdikį prie širdies — ne vienam naujesniam kūriny aš pradedu įžiūrėti ledinį šaltumą, vadinamą objektyvumą iš baimės, kad tik nebūtų "perdaug pigios patriotikos". Brangioji patriotika ima skęst po ledu, ir klausiame, kur gi tas takas, kuriuo einame, kaip pasiklydusio kūdikio į motinos rankas į saulę. Tokį įspūdį, vidinės šilimos, idealinio ilgesio, skaisčios it kris talas sielos aš gaunu iš "Saulės Tako". Teisybė, ir čia tai vienur, tai kitur kai ko pasigesi, ar tai vieningiau nubaigtos pabaigos, ar skaisčios sielos pavadinimo tikru, kokiu tikrai maloniu vardu, o ne šiaip bevarde figūra, ar kad ir techninio paskirstymo mums įprasta prasme. Bet visa tai, sakau, neesminiai, o antraeiliai, techniniai dalykai. Jie lengvai ir greit pataisomi. Bet kiek ten to švelnaus goethinio "amžino moteriškumo". Nenuostabu, kad Herderis lietuvių tautą vadina viena taikingiausių pasauly".

● **Cz. Miloszo romanas Lietuvos fone.** Lenkų žurnalas "Kultura", leidžiamas Paryžiuje, pradėjo spausdinti romaną "Dolina Issy" iš Lietuvos dvaro praeities, beveik autobiografinio pobūdžio. Lietuva gražiai vaizduojama, kaip ežerų šalis, Issa — matyti sutrumpinta iš Dubysos, nors upės pobūdis greičiau atitiktų Nevėžiui. Bažnytkaimis Giniai su švedų volais, atrodo, panašus į Ugionis ar Šventybrastį. Pavardės ir vardai — lietuviški, kiti net rašomi lietuviškai, kaip Onutė. Liaudies prietarai — lyg būtų paimti iš dr. J. Balio rinkinių. Literatūros mėgėjai seks susidomėję naują talentingo rašytojo romaną. Gal bus rasta reikalo išversti jį į lietuvių kalbą?

● **Adomo Mickevičiaus poezija.** Neperseniai Anglijoje pasirodė lenko Viktoro Weintraubo studija, pavadinta "The Poetry of Adam Mickiewicz". Poeto šimtmečio sukakties proga lenkai užsibrėžė su poetu supažindinti ir platesnes skaitytojų mases. Minėdamas šią knygą, "Times Literary Supplement" pažymi, kad Anglijoje Mickevičius labai menkai žinomas: Paryžiuje esąs Bourdelle paminklas daugiau apie jį sako nei jo eilėraščiai. Puškino vertėjai turėjo daugiau laimės, nes jie išgarsino šį poetą, nors Mickevičius už jį didesnis. Weintraubas, nusimanydamas apie Puškino popularumą anglų tarpe, davė abiejų poetų draugystės vaizdą. Plačiai atpasakojamas ir "Pono Tado" turinys, aiškinant jo detales.

● **Vėjo dainos,** Aldonos Irenos Nasvytytės lyrikos knyga, pasipuošusi skoningu dail. T. Valiaus pieštu viršeliu ir skyrių tituliniais puslapiais, jau pasirodė knygų rinkoje. Tas eilėraščių rinkinys turi 50 puslapių ir paskirstytas į tris skyrius: Atleisk man už žodžius, Su ramunės žiedeliu ir Kryžkelėje; iš viso apie 30 eilėraščių, kuriuose apdainuojama meilė, gėlės, gamtos peizažai, autorės sielos būsena. Autorė kalba nuoširdžiai, įstengia paprastais žodžiais stiprų vaizdą sukurti, kaip tame eilėraštyje: "Gintaro Namai", sakydama: "Jaučiu, lyg ašaros per šaltą veidą, /Lietaus lašai nusirito stiklu". Autorė jaučia stiprų sentimentą gimtajam kraštui ir gimtam žemynui. Pvz. eilėraštyje "Europa", ji sako: "Kai paskutinę, o Europa, tavo žemės pėdą /Pajusiu slystant iš po mano kojų, o Dangau, /Kai paskutinį sunkų debesį dar ašarai nuriedant /Pažvelgus pamatysiu ant dangaus /Kiekvienas lašas kraujo gyvas šauks: /Europa, motina!". Eilėraščių formos įvairumas — gausus. Knygą išleido Terra.

● **Kun. Juozas Žebrys,** uolus lietuvis kultūrininkas, fanatikų piktadarių buvo New Britain mieste nužudytas 1915 m. vasario 8 d., taigi nuo jo mirties sueina 40 metų. Jis buvo gimęs 1860 metų vasario 16 d. Palaimiuose, Šiaulių apskrityje. Besi darbuodamas su Amerikos lietuviais, jis ypatingą dėmesį kreipė į lietuvišką spaudą, bendradarbiaudamas Prūsuose leidžiamoje "Apžvalgoje" ir visoje eilėje JAV lietuvių laikraščių. Pats net leido — redagavo "Bostono Lietuvių Laikraštį", "Rytą" ir kt. Jis 1894 metais atskira knygele išleido "Kankinimas katalikų Kražiuose"; jo rūpesniu buvo išleistas pirmas lietuviškas geografijos vadovėlis, jis išspaudino pirmą Vienažindžio eilėraščių rinkinį.

● **Arūnas Zailskis** Urbanos universitete studijuojąs žurnalistiką, yra universitetinio laikraščio "The Daily Illini" nuolatinis reporteris. Paskutiniu metu tame dienraštyje tilpo jo aprašymas, kaip lietuviai studentai paminėjo Vasario 16 d.; taipgi jis aprašė trijų profesorių, diskusijų būdu, iškeltas savybes, kokiomis turi pasižymėti geras dėstytojas.

● **Dail. A. Valeška** šiuo metu piešia Kryžiaus Kelių stotis naujai pastatytam seselių mokytojų vienuolyno namui Šv. Kryžiaus parapijoje, Chicagoje.

● **J. V. Valickas,** gyvenąs Hill side, N. J., ruošia veikalą apie Vilniaus kraštą lietuvius. Jau yra surinkęs daug medžiagos.

Kauno gražieji pastatai. Miesto Ligonių Kasų rūmai

TARP KITA KO

Kas parašė Bernard Shaw dramas? Keistas klausimas, ar ne? Bet tokį klausimą iškėlė tūlas Mr. R. C. Marsh iš Cambridge (Angl.) buv. Harvardo studentų laikrašty. Prieš kurį laiką "Harvard Alumni Bulletin" pasisakė dėl Shakespeare as mens mito. Kaip žinome, ir iki šių dienų literatūros istorikai tebesuka galvas, kas yra tuvęs tikrasis Shakespearo veikalų autorius. Minėtas Mr. Marsh Harvardo anglų literatūros nagrinėtojams pakiša naują mintį: ištirti, kas yra tikrasis Bernard Shaw pasirašytų dramų autorius. Jis sako, jog anas nuotykius mėgstąs airis, nenusisekusių kelių jaunystės romanėlių autorius, atkakęs į Londoną ir parsidavinėjęs žurnalistika bei rezgęs muzikos kritikas, svajojęs tapti gerai pelnančiu pirkliu ir, neturėdamas net provincijos universiteto išsilavinimo, niekad negalėjęs parašyti tokių veikalų, kaip "Saint Joan", ar "Pygmalion". Kokius, girdi, turime patikimus įrodymus, kad tie veikalai yra jo, kaip tą vieną, kad jie Shaw pavarde pasirašyti. Ir čia pat priduria, kad tikrąjį autorių slepia antrasis to pretenzingojo ciniko vardas — George. Tai esąs ne kas kitas, kaip Valijos princas George, vėliau buvęs Anglijos karalius King George V. Tą mistinę paslaptį išduodanti ir ta aplinkybė, kad po 1936 metų, t. y. po Jurgio V-jo mirties, "išsisėmęs" ir Shaw talentas, ir po to jis jau nieko gero nebeparašęs.

Tiesa tai, ar tik literatūrinė "antis"? Jei tai tiesa, ir, jei karališkasis dvaras nenorės, kad paaiškėtų, ilgai nepaaiškės. Jei netiesa, ar tai ne "shawiško" sąmojaus verta sensacija?

★ ★ ★

Vokiška knyga nepaprastai brangi; geras romanas kainoja nuo 16 iki 26 markių. Ne bet kas gali knygą nusipirkti. Leidėjai suka galvas, kaip čia prisiviliojus skaitytoją. 19 leidyklų susidėjo ir nutarė kas mėnesį išleisti po vieną knygą už pusę ar net trečdalį kainos. Jie tikisi, kad tuo būdu turėtų išeiti iki 50.000 egz. tiražas. Jeigu ir tokia pigi knyga neitų, tai tada tegu viskas "mit dem Teufel" eina, sakoma jungtiniame jų knygų biuletenyje "Unsere Buecher".

★ ★ ★

"Iki kokio laipsnio gali sukvailiuoti dailininkai, fotografai ir leidėjai", klausia vieno amerikoniško dienraščio knygų apžvalgininkas, pasirodžius knygų rinkoje "meno veikalui" "Dali's ūsai", sukurtam prancūzų surrealisto dailininko Salvador Dali ir fotografo Halsmano. Buvau matęs foto nuotraukų to "genijaus" su ūsais kaip su apyvarais. Bet tokio "meno" pasaulis dar nebuvo regėjęs: tuos savo apyvarus dailininkas ir ištiesia, ir suriečia, ir pro šveicariško sūrio skylutes iškiša... Tačiau viską vainikuoja "kompozicija", kai Dali ant savo ūsų sukabina savo ideologijos dievukus: Marksą, Leniną, Staliną... Komentarų, rodos, nereikia.

★ ★ ★

Levo Tolstojaus romanas "Karas ir taika" Holywoodo filmų statytojų tarpe sukėlė tokį karą, kokio joks veikalas nėra sukėlęs: dėl jo varžosi net keturi konkurentai. Kadangi veikale reikalinga rusų kariuomenės, ją dviem filmom pažadėjo Jugoslavijos diktatorius Tito, pasigirdamas, kad niekas "tikresnės" kariuomenės tam reikalui neturįs. Bereikia, kad Napoleono prancūziškąją kariuomenę duotų Prancūzija. Bet kuri valstybė duos teritorijos šioms armijoms susikauti?

★ ★ ★

Skaitome:

"Tuo metu, kai begėdiškai žiauriai mindoma kinų tautos ne priklausomybė ir garbė, mes, Sovietų Sąjungos rašytojai, krei piamės į jus, mūsų senuosius draugus ir mūsų bičiulius" (Vakaruose gyvenančius rašytojus, mano pastaba — j. br.).

Kas taip rašo? Sovietų Sąjungos rašytojai: V. Ivanovas, L. Leonovas, V. Lidinas, J. Oleša ir A. Fadėjevas.

Skaitome toliau: "Jūs, aišku, su susijaudinimu skaitote telegramas apie tūkstančius užmuštų, apie sudegintus miestus, apie sušaudomus gyventojus, neišskiriant nei moterų, nei vaikų, apie naujų kariuomenės būrių gabenimą į okupuotą teritoriją, apie laivus, gabenančius sprogstamąją medžiagą, apie nepaprastą karinių įmonių akcijų pakilimą. Tuo metu, kai Tolimuose Rytuose faktiškai vyksta karas, daromi gausūs Tautų Sąjungos ir nusiginklavimo konferencijos posėdžiai, per kuriuos sakomos nuoširdžios ir melagingos prakalbos, nušviešiančios šias kruvinas skerdynes, kaip ilgai užtrukusį konfliktą...

Galbūt, diplomatų leksikone, kuris ištobulėjo ligi ciniškiausio miklumo, patrankų trenksmas, naujos žmonių skerdynės, apšaudymai ir karo pavojus reiškia normalią buklę ir racionalų civilizuotų tautų bendradarbiavimą. Bet mes į tai žiūrime kitaip. Tolimuose Rytuose vyksta ginkluotas didžiulės tautos apiplėšimas".

Kai visas šias kinų tautos skerdynes vykdo patys Sovietai, nejaugi jos rašytojai į savo kolegas rašytojus Vakaruose kreiptųsi, norėdami juos įtikinti, jog Kiniją dabar valdo ir jos žmones žudo ne komunistai, o kapitalistai?

Kažkas ne taip. Kažkas čia sukeista: vardai, faktai, ar datos? Datos. Pasirodo, taip kreipėsi komunistų rašytojai į savo vakariečius kolegas R. Rollandą, Bernardą Shaw ir Stefaną Zweigą 1932 metais kinų-japonų konflikto metu. "Senieji kolegos" mirę, tad šiandieną, kai kinų tauta tikrai pavergta ir žudoma sovietų, kas parašys atsakymą su ano paties laiško konkliuzija: "Mes esam įsitikinę, jog jūs tarsite galingą protesto žodį prieš tą pavojų naujo, dar nematyto baisumo karo, kuris stengiamasi pridengti veid mainiškomis... deklaracijomis apie taiką". — **j. br.**

ŽMONIJOS PAKILIMAS

Chicagoje neseniai iš spaudos išėjo L. J. Lebreto, O. P. knyga "Human Ascent" Žmonijos pakilimas). Veikalas išverstas iš prancūzų kalbos, iliustracijas piešė Clarence E. Giese, kuri yra meno direktorė knygų leidyklos "Fides". davusios šį leidinį. Čia duodame jos piešinį viršeliui. Šios dailininkės iliustruoti dešimt šio veikalo skyrių, aiškina krikščioniškojo humanizmo prasmę, atmeta klaidingąjį Nietschės, Markso ir Sartro humanizmą. Veikalas, šalia gilios minties, turi nemažai ir lyrinių bei poetinių momentų. Autoriaus tikslas — pažadinti krikščionių ir nekrikščionių sąžinę, kad žmogus ir žmonija pajustų tikruosius Dievo plano matavimus.

KRONIKA

● **Tautiniam Politiniam knygnėliui 50 metų.** Tik spaudą atgavus, 1905 m., Tilžėje buvo įsteigta organizacija knygoms leisti, pavadinta "Tautiškosios Politikos Knygynėlis", kuris pir muoju numeriu išleido vieno lanko — 16 psl. knygelę "Švetoji caro valdžia ir jos organizacija ir tiesos". Knygelė išėjo 1905 m., atspaudas iš anų metų laikraščio "Ūkininko". Tais pačiais metais išleido: Kur ding sta mūsų sudėti mokesčiai, Iš istorijos lenkų sukilimų, Penkiolikai metų sukakus, Valdžiai spaudą leidus, Lietuviai neapsileiskime (Lietuvių demokratų partijos atsišaukimas), Lietuviai, pagerinkime mūsų mokyklas! (atsišaukimas), Apie vidutines mokyklas, ir kitos. Vėliau išėjo: Ukrainiečių spauda, Policijos viešpatavimas ir eilė kitų. Knygelės nedidelės, po 16 psl. Tikslas jų — kova su caro valdžia ir žadinimas lietuvių tautinio atbudimo. Tos knygelės, kurių buvo leidžiama skyriais ir per 10,000 egzempliorių, plito plačiai po Lietuvą ir davė gerų vaisių. (jv.)

● **Juozas Švaistas** rašo novelių knygą lietuviškų pasakų motyvais. Didesnė pusė veikalo jau parašyta. Be to — baigia spaudai paruošti ilgesnę pasaką vaikams: "Milžino nuotykiai", iš kurios susidarys atskiras leidinėlis.

PATIKSLINIMAS

Dr. A. Tyruolio str. LIETUVA NAUJAUSIOJE POEZIJOJE (Kult. priede vas. 12 d.) įsibrovė pora nemalonių klaidų. Antrame puslapyje — 1 skilty išspausdinta: "nes jam pareiti neginta", turi būti: "nes jam pareiti užginta". 2 skilt.: "Anas minėtas beprasmės klajonės poetas, tik su ironija bepalydi", turi būti: "Anas minėtas beprasmes klajones poetas tik su ironija bepalydi". 3 skilt.: "ir aš teikiu kaip pariką prie taikos stalo juos", turi būti: "ir aš teikiu kaip papriką prie taikos stalo juos".

DR. J.S. O'CONNELL DENTIST
Extractions—Plate Work
Hours: Daily 9 a.m. to 6 p.m.
Mon., Thurs. Eve. to 9 p.m.
CREDIT TERMS
326 SO. STATE ST.

DR. W. E. HARVEY
DENTIST
EXTRACTION & PLATE WORK
OFFICE HOURS:
DE 2-8333

ARE YUO TIRED, OR OVERWORKED?
Are You suffering from pain of Rheumatism, Arthritis or other Ailmemts?
For prompt relief have a scientific massage in your own home.
Call for appointment
MR. C. BARFIELD
NE. 1-0184

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Vaikų ir moterų ligos
5159 South Damen Avenue
Pirmad., trečiad. 10—4; antrad. ir penktad. 10—1 p.p. ir nuo 6—9 v.v
Šeštadieniais 10—12 val. piet
Ofiso tel. — PR 6-7800
Namų tel. — TR 4-1765

DR. KĘSTUTIS AGLINSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 West 51 Street
Val.: pirm., ant. 10—12 v., ketv. ir penkt. 6—8 v. v. treč., šešt. susitarus
Ofiso tel. PRospect 6-1795
Namų tel. TRiangle 4-1765

Tel. ofiso HE. 4-6699. rez. PR. 6-7333
DR. ANTANAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1—4 ir 6—9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p. išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

DR. ANNA BALIUNAS
Akių, ausų, nosies ir gerklės ligos
Pritaiko akinius
6322 South Western Avenue
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vak. Šeštad. nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 v. p. p.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telefonas: PR. 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

DR. OTTO ZEMAN
CHIROPRACTOR
Nervų — Nugarkaulio — Akių
X-Ray —
Val. 1 iki 4 v. v. & 6 iki 8 v. v.
3909 W. 26th St. LAwndale 1-1728

Dr. Vytautas Avižonis, M.D.
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
30 E. 60th St., New York City
Telef. Muray Hill 8-8677
VALANDOS: Susitarus — ketv. ir šeštad. nuo 5 iki 8 v. v.
12 Shore Lane, Bay Shore, L. I.
Tel. Bay Shore 7-3710
Susitarus — pirm., antr., treč. ir penkt. visą dieną, šešt. tik iš ryto.

Tel. ofiso AR 6-0161; rez. GR 2-9203
DR. JUOZAS BARTKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
NORTHWEST MEDICAL CENTER
2336 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.
Val. 12:30 - 3:30, 6 - 9 p.p. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad.; 11 val. ryto iki 2 val. p.p. šeštad. Tik susitarus trečiadieniais.

Tel. ofiso PR. 8-1717, res. RE. 7-7868
DR. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 Street
Kasdien 1—3. Vakarais 7—8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadien. ir sekmad. ofisas uždarytas
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

DR. VL. BLAŽYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak.
Šeštadieniais 2—4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Telef. ofiso LAfayette 3-6048
Rez.: WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE. 4-5849. rez. HE. 4-2824
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr. 1-5, treč. ir šešt. pagal sutartį

Dr. Zenonas Danilevičius
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill.
Pasimatymai pagal sutarties
Telefonas REpublic 7-4900
Rezidencija: GRovehill 6-8161

Ofiso valandoms skamb. YA. 7-3526
DR. ALINA DOMANSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPEC. REUMATINĖS IR SĄNARIŲ LIGOS
Ligonius priima ketvirtadieniais 6:30—8:30; kitu laiku pagal susitarimą. Tel. GArden 4-5869.
4038 Archer Avenue

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet
Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso tel.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-3244

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. VI. 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Avenue
Kampas Archer ir California Ave
VAL.: 2—4 ir 6—8 v. p. p.
Šeštadieniais 2—7 val. p. p. išskyrus sekmadienius

Ofiso telef. INterocean 8-7654
Buto telef. INterocean 8-8732
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 10756 So. Michigan Ave.
Val.: Antrad. 7—9 v. Penktad. 6—8
Šeštad. 9—12 p. p. ir 1—5 po p.

Ofiso telef. YArds 7-1166
Rezidencijos — STewart 3-4511
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-ta gatvės)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kasdien, išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.

Ofiso GRovehill 6-4020
Rez. HIlltop 5-1566
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
Val. 2—4 p. p. ir nuo 7—9 v. vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-8838, rez. RE. 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždarytа

GRovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 South 49th Court, Cicero
Kasdien 10—12 ryte ir 5—8 v. vak. Šeštadieniais 10—2; trečiadieniais tik nuo 10 iki 12 valandos.
Butas 1832 So. 49th Ct.

Telefonas REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet, 6:30—8:30 vak
Uždaryta trečiad ir šeštad. vakarais

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 1—3 v. ir 6—8 v. vakare
Šeštadieniais 12—2 v. ir 3—5 v. v.
Butas 1526 So. 49th Ave.

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v
Vak. pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v
Trečiadieni tik susitarus

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurgė)
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
7156 So. Western Ave.
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p.p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p.p. Šeštad. 11 val. ryto — 3 v. p.p.
Ofise tel. RE. 7-1168
Rez. tel. WAlbrook 5-3765

Jei turite parduoti ar išnuomoti, pasiskelbkite smulkių skelbimų skyriuje. Skelbimą galite perduoti telefonu: VIrginia 7-6640.

Tel. ofiso YA. 7-5557. rez. RE 7-4866
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad vak

Tel. ofiso GR. 6-5399, PR. 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS LIGOS
2423 West 63rd Street
(kampas 63 ir Artesian)
VAL. 2—4 p. p. ir nuo 6—8 v. vak
Šešt. 2—4 popiet
Trečiad. ir sekmad. uždaryta

Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st Street
Ligonius priima pagal susitarimą
Susitarimui skambinti GRo. 6-1321, jei neatsiliepia — VIncennes 6-3906

Ofiso ir buto tel. HEmlock 4-5815
DR. A. NARBUTAS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
6757 South Western Avenue
Valandos: pirmad., trečiad., ketvirt., penktad. 6:30—8:30 v. vak. Antrad. 10—12 val. ryto. Šeštad. 2—4 p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą.

Buto telefonas EUclid 6-2806
Ofiso tel. OLympic 6-0558
DR. L. PETRAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
(DENTIST)
1405 S. 49 Court, Cicero 50, Ill.
Kasdien 10-12 p.p., 2-4 p. p., 6-9 p.p.
Šešt. 9-1.

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
3259 South Halsted St.
Kasdien 3—6 val. vak. Šeštad. nuo 1—5 val. vak.
Kitu laiku pagal susitarimą
Telef. VIctory 2-1484. Resid. 2257 W. 23 Pl. Telef. FR. 6-5941.

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 9 vai
Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

Ofiso ir buto tel. ARdmore 1-1493
DR. VINCAS RASLAVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5015—5025 N. Paulina Street
(Bethany Methodist Ligoninėje)
Val.: Tik telefonu susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Telef. REpublic 7-3290
SPECIALYBĖ CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2435 West 69th Street
Val. kasdien 10—12 ir 5—8 val. vak. išskyrus pirmad. tik nuo 5 iki 8 v.v. Šeštad. 10-12 val. Kitu laiku susitarus

Tel. ofiso CL. 4-0253, rez. GR. 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
Pirmad., antr., ketv. ir penkt. 6:30—8:30 val. vakare.
Šeštadieniais 2—4 val popiet
Rez. 8053 S. Campbell Ave.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezid. telef. GRovehill 6-0617
Valandos: 1—3 p. m. 7—8 p. m
Penktadienį tik popiet.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL. nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį.
Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR. 6-193
Jei neatsilieps viršminėti telefonai, šaukite MIdway 3-0001

Ofiso tel. Cliffside 4-2896
Rezidencijos: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 W. 47th St.
Kampas 47th ir Hermitage
Val.: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak.
Šeštad. nuo 2 iki 6 val. išskyrus sek.

LORETA
MERGAITĖS LIKIMO ROMANAS
Parašyta Lietuvoje Stasio Budavo ir antra laida išleista Bendrijos — Anglijoje. Šis įdomus romanas gaunamas "Drauge", 2334 South Oakley Ave., CHICAGO 8, ILL.
Kaina $1.80.

Kantrybė yra geriausia malda. — **Budha**

Geriau taiklios kulkos, negu neaiškios kalbos. — **Bismarck**

DR. FL. TALLAT-KELPŠA
DR. E. TALLAT-KELPS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Marquette Parko ofisas: Fordo Medical Arts Bldg. 2656 W. 63rd St (kampas Washtenaw ir 63rd). Va kasdien 3—5 ir 6—8. Treč ir Šeš tik 3—5.
Telefonas — PRospect 6-8545
Cicero ofisas: 5002 West 16th
Val.: 1—3 ir 6—8:30, Šeš —1, 2—4.
Telef. TOwnhall 3-0959; namų telef. HEmlock 4-7080. Kitu laiku susitarus

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Bendra praktika ir spec. Moterų lig
Ofisas ir rezid.: 2410 W. 51st St
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef. PRospect 8-122
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr. Treč ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šešt. 2-4 v. p.p. Kitu laiku tik susit

Tel. ofiso HE. 4-2123, rez. PR. 6-8486
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS LIGOS
6255 South Western Avenue
Val. 2—4 ir 7—9 v. p. p. Šeštadienia 2—4 val. p. p. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: DAnube 6-1128
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
val. 1 iki 4 v. p. p. ir 6—8 v. va Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

Tel. ofiso YA 7-3526, Buto NA 2-5730
DR. V. PALIOKAS
4038 So. Archer Avenue
Val.: Pirmad., Trečiad. — 6:30 iki 8:30 p.p., Antrad., Ketvirtad. 2:00—6:00 p.p. Šeštadieny—1:00—4:00 p.p.

YArds 7-3526 YArds 7-7416
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: antrad., penktad. 7—8:30 p. p. Šešt. 12:30—1:30 popiet. Kitomis dienomis tik susitarus.
DR. J. G. VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Val.: kasdien 6:30—8:30, šešt. 4—
4038 So. Archer Ave.

Tel. ofiso PRospect 6-9400
Rezid. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(Vaškevičiūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 S. Kedzie Ave.
Val. kasdien 1—3 p. p. ir nuo 6—8 v. vak. Šešt. 1—4 p. p. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso VIctory 2-1581, rez. VIctory 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kampas Halsted ir 31-mos gatvių
Priėmimo valandos: 2—4 p. p. ir 6—8 v. v. Šeštad. 2—4 v. po pietų

Tel. ofiso PR. 6-0446, rez. HE. 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL. nuo 2 iki 4 p. p., 6 iki 8 va. Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p., 6 v.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai-Protezai, Med.Bandažai. Spec. pagalba Kojom (Arch Supports) ir t.t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-3
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB
1911 W. 59th St.. Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

DR. ATKOČIUNAS
DANTŲ GYDYTOJAS
3147 So. Halsted St., Chicago, Ill.
ir
1446 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Susitarti tel. — OLympic 2-4276

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko akinius
Kreivas akis ištaiso
Ofisas ir akmių dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12: šeštad. 10—3 p. p

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvinu akių įtempimą kuris yra priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo ir skaudančių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę.
Prirenku teisiklingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais rodančiais mažiausias trūkumas Speciali atyda kreipiama į mok. vaikus
4712 So. Ashland Avenue
YArds 7-1373
Val.: 10:30—7 v. v., šeštad. 10:30—4 sekm. ir treč uždara

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, įvairių rūšių alyva, baterijos ir automobiliams dalys.
1934 West 59th Street Tel. GRovehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs auto specialistas

TIKSLUS IR RŪPESTINGAS
PAJAMŲ MOKESČIO APSKAIČIAVIMAS
2737 West 43rd St. Telef. CL 4-2390
Kasdien nuo 9 val. ryto ligi 8 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto ligi 7 val. vak. Trečiadieniais uždaryta
ŠIMAIČIAI,
REALTY, BUILDERS, INSURANCE

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING
IŠ TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI - NAUJAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS - PIGUS IR SĄŽININGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAlbrook 5-9209

DĖMESIO!

Ar žinai?... Jaunimo diena — švento Kazimiero šventė keliama į sekmadienį kovo mėn. 6 dieną. Ar jau visose lietuvių parapijose katalikiško jaunimo organizacijos ruošiasi tą šventę iškilmingai paminėti?

Tik už tris dolerius turėsi vasaros jaunimo stovyklas didesnėse lietuvių kolonijose, liksi katalikiškos spaudos globėju, katalikiškų organizacijų rėmėju. Tavo intencija Romoje kasmet bus laikomos šv. Mišios. Įsirašyk dar šiandien į Katalikiškos Akcijos Fondo narius, metinis mokestis 3 doleriai, pasiųsk tai A.L.R.K. Federacijos sekretoriui kun. A. Juška, 1644 Wabansia, Chicago 22, Ill.

TOLIMESNIS LIET. ENCIKLOPEDIJOS KELIAS

PR. SKARDŽIUS, Cleveland, Ohio

Pasiskaičius dabartinėj mūsų spaudoj pasirodančius straipsnius apie Liet. Enciklopediją, susidaro savotiškas įspūdis. Vieni rašo palankiai, net smulkiai išskaičiuodami teigiamus dalykus, pasirodančius vėlyvesniuose tomuose; kiti parašo kiek kritiškiau, iškeldami aikštėn vieną kitą ir tariamai neigiamą dalyką; o treti naujai pasirodžiusio tomo proga mėgina pigiai pasišaipyti, į visą tą darbą pasižiūrėti kaip į nerimtą užsimojimą. Pagaliau vienas vilnininkas apie leidžiamosios enciklopedijos sunkenybes nurašė beveik tokiu pat tonu, kaip kad naujojoj tarybinėj rusų enciklopedijoj apie nepriklausomos Lietuvos laikotarpį yra parašyta lyg apie žiaurų paskutinį besibaigiančios reakcijos atodūsį.

Ypač nemaža progos įvairiem pasišnekėjimam davė vyr. redaktoriaus pasitraukimas. Vienas kitas prisispyręs tvirtina, kad vyr. redaktorius buvęs savališkai atleistas, ir visą enciklopediją esą norima pasukti tam tikra kryptimi. Nors iš tikrųjų tarp vyr. redaktoriaus ir kitų redakcijos narių buvo pasireiškęs nuomonių skirtumas dėl grynų redakcinių dalykų, nuo kurių priklausė visa enciklopedijos ateitis, tačiau kaikurie raštininkai, kaip reikiant nežinodami tikrosios padėties arba tyčiomis nenorėdami jos žinoti, sumanė ta proga paposmėloti ryšium su enciklopedija kartais ir neįprastų dalykų. Todėl vienas ėmė rašyti apie redakcijos krikmę, net griebdamasis tam tikrų visuomeninių grasinimų (1954 m. Naujienų Nr. 257 Literatūros priede); kitas, kandžiai per dantį patraukdamas LE redakcijos narius, įtarė juos atsikračius vyr. redaktoriumi, panorus "augščiau palypėti garbės laiptais" (1955 m. Sandaros Nr. 1); trečias beprotestuodamas viešai pareiškė, kad atleisto vyr. redaktoriaus negalėsiąs atstoti net šimtas lituanistų, vienon krūvon sudėtų (1954 m. Naujienų Nr. 285 Literatūros priede); o pats vyr. redaktorius, dėkodamas savo sveikintojams 70 metų sukaktuvių proga, pasidžiaugė ištrūkęs "iš svetimu krauju ir prakaitu bemintančio vanago nagų".

Tad argi iš tikrųjų tai atrodo baisiu baubu? Aš tikrai nežinau, kokios priežastys galėjo duoti progos tokiems dalykams viešai spaudoje pasirodyti, bet man, žinant visą enciklopedijos istoriją iš arčiau, tokie pareiškimai nesudaro didelio įspūdžio: juk šiandien žmonės, turėdami gerokai padirgintus nervus ir nuolat maknotoj kasdienybėj plūduriuodami, yra lengvai linkę pigiais žodžiais pasišvaistyti ir skaudžiau kitus pašukuoti. Tai, pasakyčiau, yra jau įprastas dalykas.

Visai kas kita yra tikrovė — pats konkretusis enciklopedijos darbas. 1954 m. pabaigoj nuvykęs į New Yorką, gavau progos pasimatyti su įvairių pažiūrų LE redakcijos nariais, susipažinau su kaikuriais reikiamais dokumentiniais duomenimis bei konkrečiais dirbtojo redakcinio darbo vaisiais, ir įsitikinau, kad kaip visur kitur, pvz. mūsų veiksniuose, sroviniuose sąspyriuose bei asmeniniuose atsiskaitymuose, taip ir LE redakcijoj jau nuo pat pradžios buvo nemaža raugo, kuris po tam tikro laiko pasipylė viešumon. Bet suvažiavę apie tai daug nei nekalbėjom — tuojau kibom į patį darbą: svarstėm ketvirtajame tome pasireiškusius trūkumus, stengėmės pašalinti pastebėtąsias klaidas, sprendėm bendruosius redakcinius nuostatus ateities darbui, galvojom apie sėkmingesnio darbo būdus ir, svarbiausia, ryžomės daryti viską, kad LE toliau tikrai gyvuotų.

Visi sutikome, kad mūsų leidžiamoji enciklopedija turi būti pagrindinis laisvųjų lietuvių žinynas, niekuo nepakeičiamas lituanistinis ir tuo pat metu bendras informacinis šaltinis, pačių lietuvių požiūriu sudarytas ir pritaikytas likiminiam Lietuvos reikalui. Todėl ši enciklopedija turi sutelkti visa, kas tik šiuo metu yra prieinama ir žinoma apie Lietuvą bei jos praeitį. Mes visi sutarėm, kad ši enciklopedija turi būti bendrinė, konversacinė ne specialinė (tai senojoj enciklopedijoj iš dalies buvo maišoma); jos turinys kiek galint turi būti daugiau suderintas su šių dienų mokslo lygiu; svarbesnieji, ypač lituanistiniai, dalykai turi būti aprašomi kiek plačiau, o bendriniai, antrinės vertės, dalykai kiek siauriau, suglausčiau; abejotini ar ginčytini dalykai visai nedėtini; vengtina menkaverčių, reklaminių dalykų, kurie neturi didesnės reikšmės platesnei visuomenei; duotini tik objektyvūs, autentiški duomenys arba duomenimis paremti teigimai, be jokios tendencijos, nereikalingų diskusijų ar kokio nors smerkimo ar gyrimo; taip pat ir parenkant medžiagą, neturi būti vadovaujamasi kokia nors srovine ar asmenine simpatija ar antipatija.

Kadangi nuo pat pradžios nebuvo susidaryta aiškaus bendro plano ir dirbamame darbe yra pasitaikę tam tikrų spragų (sąmoningų ar nesąmoningų pralei dimų, suklydimų, kaikurių nukrypimų ir kitokių trūkumų), New Yorko pasitarime tarp ko kito buvo atkreipta dėmesio į šiuos dalykus: 1) Dabartinė leidžiamoji enciklopedija turi būti ne teisėja, — tam dabar ne laikas, — bet bešališka, santūri informatorė;

2) kad ko mažiau į enciklopediją patektų ginčytinų dalykų ir dėl to mažiau kiltų nesusipratimų, turėtų būti įvairiuose kraštuose sudaromi enciklopediniai būreliai vietinei medžiagai rinkti ir tikrinti;

3) tiek LE redaktoriai, tiek visi kiti bendradarbiai, beveik neturėdami su savimi atsivežę savo specialinių bibliotekų bei kartotekų ir šiaip stokodami daugelio kitų svarbių šaltinių, turėtų vienas kitam daugiau talkininkauti savo žiniomis, šaltiniais ir kitokia pagalba;

4) norint kiek galint daugiau išvengti šališkumo, neapdairumo ar kitokio prasilenkimo su tikrove, pageidaujama, kad LE skaitytojai, kurie skaitydami pastebi kokių nors trūkumų, aiškių klaidų ar praleistų dalykų, nesitenkintų vien tik rūstavimu ar žodine kritika, bet tuojau vis ką surašę atsiųstų LE redakcijai, kad ji, visa tai patikrinusi, vėliau galėtų išspausdinti paskutiniame tome; ir pagaliau

5) visomis keturiomis toliau stengtis, kad enciklopedijoj dau giau būtų sistemos, nuoseklumo ir tvarkos.

Savaime suprantama, dabartinėse aplinkybėse yra nelengva ką nors padaryti taip, kaip nori, nes daug kas nepriklauso nuo dirbančiojo norų. Pvz. yra nemaža asmenų, kurie, net pakartotinai prašomi, nėra LE redakcijai apie save suteikę reikiamų žinių. Bet yra ir tokių, kurie, greitomis parinkę kokių paviršutiniškesnių, kasdieniškesnių žinių, prisispyrę, kartais net su grasinimais, reikalauja, kad jų parašyti dalykai būtų išspausdinti taip, o ne kitaip. Pagaliau kaikurie, nesiskaitydami su tikrove bei atsakomybe, yra rašę ir teberašo enciklopedijai tik tokius dalykus, kurie jiems yra

Kaunas žiemą

arčiau prie širdies, perdaug nesirūpindami, ar tie dalykai turi kiek didesnės reikšmės platesnei visuomenei, ar jie yra tikri, atskleidžia kokį nors žymesnį mūsų būties lapą. Gana dažnai tokiuose rašymuose teslypi smulkūs individualiniai motyvai: mėgstamo dalyko pabrėžimas, reklama ar kas nors panašaus. Dėl to vietomis neišvengiama ir publicistiškumo.

Iš kitos pusės ne visados be nuodėmės yra ir dirbantieji. Pvz. mes, ypač vyresnieji, dažnai mėgstame perdaug pabrėžti savo vertybę ir perlengvai kitus pasmerkti. Štai ne kokia nors visuomenė, politinė organizacija ar kokie veiksniai, bet vienas atskiras nežymus žmogus pasiryžo suorganizuoti galimybes lietuvių enciklopedijai leisti: susikrapštė savo paskutiniuosius centus, geroką dalį jų pasiskolino, už tai įsigijo reikiamas mašinas, pasikvietė vieną kitą talkininką ir ėmė leisti... didžiulį veikalą, kurį kitur teleidžia valstybinės leidyklos ar šiaip turtingos korporacijos. Vargais negalais, skubomis buvo išleisti keli tomai, ir, atrodė, jau viskas eis gerai. Bet ne: tuojau prasidėjo šnairavimaisi, įtarinėjimai. Vyr. redaktorius ėmė visiškai nebesiskaityti ne tik su leidėju, bet ir su kitais savo bendradarbiais. Atrodė, kad leidėjas turi tik mokėti pinigus ir visai nesirūpinti pagrindiniais pačios enciklopedijos leidimo bei tvarkymo reikalais. Taip pat stačiai drūtai ne vienam bendradarbiui buvo ir per nosį pabraukta: buvo pasakyta kitiems perdaug nerodyti savo išminties, jų parašyti dalykai buvo pradėti be atodairos braukyti, santykiaujant su bendradarbiais jau visai buvo nebesivaržoma ir t.t.

Dėl to, žinoma, nemaža enciklopedijos darbininkų, kurie, be to, dažniausiai dar turi kitų nelengvų darbų ir enciklopedijai tegali rašyti tik nuvogdami savo poilsio laiką, pasitraukė arba jau buvo besiruošią pasitraukti nuo enciklopedinio darbo. Pvz. vienas iš kalbininkų iš pat pradžios ilgą laiką buvo sąmoningai LE redakcijos stačiai boikotuojamas, o vėliau, kai šis, nepaisydamas boikoto, visdėlto enciklopedijai parašė nemaža dalykų, tai jo rašiniai didžia dalimi buvo į krepšį sumesti arba žymiai mažesne dalimi išspausdinti sudarkytai, su grubiomis klaidomis. Todėl nėra ko stebėtis, kad pačioj redakcijoj ir spaudoj dėl to buvo aiškiau pasisakyta, ir viskas baigėsi... tariamu santykių nutraukimu, arba pasitraukimu.

Tačiau Liet. Enciklopedija ne tam buvo pradėta leisti, kad ji būtų greitai palaidota. Tai yra perdaug rimtas ir visų bendras dalykas, kad jį lengvai galėtume kiekvienu nusičiaudėjimu niekais paversti. Todėl daugumas LE redakcijos narių ir bendradarbių pasiryžo toliau eiti — ko daugiau vengdami klaidų ir vis daugiau gerindami savo darbą. Ir tuo keliu ryždamiesi, manau, jie neturi perdaug pagrindo didžiai baimintis ir abejoti, nes šalia nuolatinių narneklių bei svyruoklių nemaža yra ir blaiviai galvojančiųjų, kurių kokie nors asmeniniai įnoriai arba lengvo vėjo pučiamos dulkės negali lengvai pasukti iš pasirinktojo kelio.

Štai juo toliau, vis daugiau įsitraukia į darbą pajėgesnių mokslo darbininkų. Pvz. V. Maciūnas jau yra suplanavęs specialų LE tomą, skirtą vien tik Lietuvai, ir kiek žinau, tai bus toks informacinis šaltinis, kurio lig šiol dar neturėjom ir kurio lig šiol neįstengė išleisti net kaikurie pasižadėję veiksniai. A. Salys su kitų pagalba jau baigia ruošti liet. žemėlapio vardyną, kuris bus drauge su Lietuvos žemėlapiu pridėtas prie specialaus LE leidinio ir kuris savo informacija bus ne tik rimtas mokslinis šaltinis, bet ir gera tautinės kovos priemonė. J. Balys plačiai parašo apie mūsų tautosakos dalykus, kurie beveik niekur kitur nesutinkami. Z. Ivinskis, besirausdamas po Vatikano archyvą, vis daugiau pateikia vertingų ankstyvesnės Lietuvos istorijos dalykų, o A. Šapoka, specialiai studijavęs poliubliniņę Lietuvą, vis gausiai pasireiškia savo kruopščiais straipsniais. Net P. Jonikas, ir tas yra pasižadėjęs parašyti specialiam leidiniui straipsnį apie lietuvių kalbos istoriją, o Pr. Čepėnas Chicagoje iš paskos ryžtasi neužsileisti J. Puzinui, kuris dabar Bostone doroja penktąjį tomą.

Todėl nenuostabu, kad tose pačiose Naujienose, kurios mėgsta Liet. Enciklopediją dažnai iš blogosios pusės pačiupinėti, kartais prasiskverbia ir blaivių balsų. Pvz. Jonas Leonas š. m. Naujienų Nr. 258 priede tarp ko kito pastebi, kad, nors paskutiniųjų laikų spaudoje praūžę ir dar dabar tebeaidį "aštresni bei kampuoti samprotavimai", nors kaikam esą būtų miela, kad LE, atvirai tariant, sustotų..., tačiau prieš šiuos nesveikus linkėjimus turį protestuoti LE rėmėjai, kurie "Naujųjų Metų angoje praturtėjo nauju ir šauniu LE ketvirtuoju tomu". Ir toliau jis, lygindamas naująją enciklopediją su senąja, rašo: "Yra miela pasigrožėti, jog dabar leidžiamoji yra toli pralenkianti. Tai ir gerai. O laimėtąja pažanga reikia tik džiaugtis ir linkėti sėkmės redaktoriams, bendradarbiams, leidėjui. Gi ypač ištvermės dabarties lietuviškajam žmogui, jog dar jo tebeplakanti lietuviškoji širdis visados būtų ištikimai alsuojanti visa kam, kas savo ir lietuviška".

Taip ir aš manau: svarbiausias dalykas yra ištvermė ir nepalūžimas. Mes turime pasilikti ištikimi savo tautinės kultūros pradams, kurie tik vieni mums daugiausia gali suteikti stiprybės ateičiai ir aiškiai parodyti, kad klysta visi tie, kurie mėgina nuvertinti kultūros reikšmę mūsų laisvės kovai.

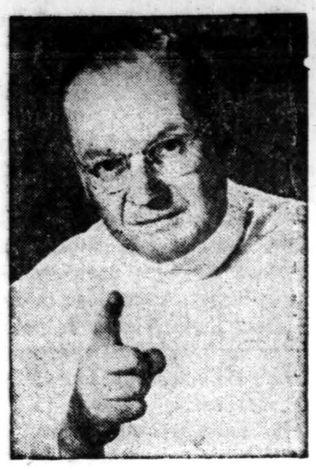

PASIŲSKITE ŠĮ KUPONĄ ŠIANDIEN!
Prisiųskite man apmokėtu paštu, 11 oz. bonką GOMOZO. Įdėdu $1.66.
Vardas .....
Adresas .....
Paštas .....
Dr. PETER FAHRNEY & SONS CO. Dept. 671-59F. 4541 No. Ravenswood Ave., Chicago 40, Ill.

AR JŪS KENČIATE
nuo
Galvos Skaudėjimo
Netvarkingo Virškinimo
Nervuotumo
Dujų ir Išpūtimo
Nemiego ir Apetito Stokos
dėl Užkietėjusių Vidurių?
Imkite DR. PETER'S GOMOZO šį vakarą — pamatysite kaip daug geriau jūs jausite rytoj.
Nesikankinkite nei vienos dienos be reikalo. Imkite išbandytą DR. PETER'S GOMOZO. Tai yra daugiau nei vidurių liuosuotojas — skrandžio tonikas bei dujoms pašalint vaistai— sudaryti (ne iš vieno ar dviejų), bet 18 gamtos žolių, šaknų ir botaniškų vaistų. Išskirtinė formulė. Gomozo sutvarko sutingusius vidurius; pagelbsti jiems pašalinti atmatas—pašalina užkietėjusių vidurių dujas bei išputimą — suteikia raminantį jausmą viduriams. Šiandien nusipirkite DR. PETER'S GOMOZO jūsų apylinkėje arba užsisakykite mūsų specialų "susipažinimui" pasiūlymą.

The Photographer To
LOVELY BRIDES Everywhere
THE Paul STUDIO
home of MODERN photography

Gowns by Martha
PORTRAITS • CANDIDS
3213 S. Morgan St. YArds 7-5858

$3. TELEVISION TV-SERVICE $3.
MELODY RADIO ANNOUNCES ANOTHER FIRST!
Trade-In Allowance On Your Old Picture Tube Towards The Purchase of A NEW Picture Tube.
We cater to clubs, organizations, juke boxes, etc. Far the BEST in MUSIC try Melody first. The best record selections in Bridgeport!
MELODY RADIO and TV. SERVICE
3304 S. HALSTED ST. LAfayette 3-1555
RECORDS — RECORDS — RECORDS

The WAGON RESTAURANT
For the best of food and entertainment
Musical entertainment Wed. thru Sunday
No cover or minimum charge
Food and mixed drinks. Free parking
Call for reservations LA 3-9834
3750 S. ASHLAND AVNUE
Mon. from 11 A. M. to 7 P. M., Tues. thru Fri. 11 A. M. to 4 A. M. Sat. 7 P. M. to 5 A. M., Sun. 5 P. M. to 4 A. M.

STOGŲ DENGIMAS & SIENŲ APMUŠIMAS. DAILIDĖS DARBAS Specialistai įrengime butų pastogėse ir rūsyje. Lengvos išmokėjimo sąlygas.
E. A. SLENK CONST.
VIrginia 7-6061

SHOP IN YOUR OWN NEIGHBORHOOD
WEST SUBURBAN AUTO PARTS CO
SELECT AT ECONOMY PRICES
WIDE ASSORTMENT
- Auto & Truck Parts
- Generators Exchanged & Rebuilt
- Motor Rebuilding
- General Machine Shop Work By Experts

511 Lake
Maywood, Ill. FIl. 3-2050

MURPHY CONSTRUCTION CO.
All types remodeling. Dormers. Attic and basement flats. Porches. Siding. Roofing. Tiling.
Free estimates. Work guaranteed.
3625 N. Hermitage Avenue
EAstgate 7-5376

Free Gift Thermometer
BLUE FLAME
RANGE OIL
200 gal. lots ..... gal. 14.3
FURNACE OIL
400 gal. lots .....gal. 13.3
Treated Fuel for Trouble Free Heating
Bridgeport Oil Co.
YArds 7-9000

ŠVENTOS ŠEIMYNOS PRIEGLAUDOS
Statybos Fondo Naudai
ruošiamas
TREČIAS METINIS BANKETAS
Sekmadienį, Baland. 24 d., 1955 m., 6:00 val. vak.
MORRISON VIEŠBUTYJE
MURAL ROOM,
Chicagoje
AUKA ASMENUI $15.00
Šv. Šeimynos Prieglauda seneliams, vienintelė tokia įstaiga Chicagos apylinkėje, ruošiasi statyti seneliams sanitoriją. Chicagos lietuviai atjauskite šį labdaringą darbą ir prisidėkite auka ar dalyvavimu šiame bankete.
Banketo biletai platinami: atskirų asmenų, prieglaudoje, Orland Park, Ill. ir Šv. Kryžiaus parapijos raštinėje, 4557 So. Wood St., Chicagoje.

R. SPALIO "ANT RIBOS"

PRANAS RAZMINAS, Chicago, Ill.

R. Spalio, "Ant Ribos", apysaka, išleista Tremties leidyklos 1954 m. Vokietijoj.

Knyga storoka, net 482 psl., įrišta kietuose raudonuose viršeliuose. Spaudos darbas atliktas neblogai. Apysakos pradžioje įdėta Simo Miglino ir paties autoriaus įžanginės mintys, o pabaigoje garbės prenumeratorių sąrašas.

R. Spalis pasirodo tremty jau su ketvirtąja knyga. Tai gana produktingas rašytojas.

Apysaka "Ant Ribos" yra tarsi "Gatvės berniuko nuotykių" tęsinys. Kaip ten, taip ir čia, jis susirūpinęs augančiu, brėstančiu ir į gyvenimą besirengiančiu išeiti jaunuoliu.

Šios knygos pagrindiniai veikėjai — Kauno Basanavičiaus gimnazijos aštuntokai, vadinas, stovį "ant ribos" ir savo subrendimu, ir pasirengimu išeiti į pasaulį savarankiais žmonėmis. Šioji kryžkelė gali lemti visą ateitį. Jiems jau baigiasi pokštų krėtimo, žaidimų ir augštesniojo mokslo dienos. Fizinis ir dvasinis subrendimas atneš kitų rūpesčių.

Autorius išvedė į knygos puslapius visą eilę veikėjų, papylė gausiai pavardžių. Suprantama, be to nesudarysi klasės, minios. Štai svarbiausieji: Antanas Alėjūnas, Kęstutis Noreiša, Petras Ruseckas, Sereika, Rasaitė, Lapeikis, žydelis Bursteinas, mokytojai, inspektorius, direktorius...; pašaliniai: koketė Sadauskienė, Jurkūnas, Roželis, Vaitas...

Pagrindiniai veikėjai

Ilgiau autoriaus sustota ir bandyta stipriau psichologiškai pagrįsti pagrindiniai veikėjai: Alėjūnas, Noreiša, Ruseckas, Jurkūnas, Vaitas, Sadauskienė. Skaitytojas sutinka Jurkūną, jau apysakos pradžioj, kaip komunistą. Vaitas juo tampa nekaltai išmestas iš tarnybos. Jis knygos pabaigoj įkaria raudoną vėliavą į medžio viršūnę.

Intriga ir veikėjų sielos pasaulis

Stipraus dėmesio rašytojo kreipta į intrigos mezgimą, į veiksmą, o mažiau sustota ties atskirų veikėjų sielos pasauliu.

Skaitytojui atrodo, kad per daug prisitąsyta su "pamestuoju" Noreišos mokinio pažymėjimu. Taip pat nebuvo didelio reikalo ir Vaitą, tą gabų ir sveiką jaunuolį, įstumti į komunistų pinkles. Jis galėjo lengvai ir kitur gauti darbo.

Ir iš viso apysaka galėjo išeiti glaustesnė. Niekas dėlto nebūtų nukentėjęs. Kad ir būtų vykęs intrigos mezgimas, tai dar nėra kūryba.

O tos aštuntosios klasės būta neiškepusios! Gal ir buvo tokių smarkuolių, bet nebūtų juos galima pavadinti apysakai tinkamu ekstraktu. Noreišos ir Alėjūno ekscentriškumai mažai kieno gali dėmesį atkreipti. Argi anų laiku jaunimas nebuvo platesnio žvilgio?

Žmogus, atėjęs "ant ribos", sustojęs gyvenimo kryžkelėj, susimąsto ne kaip savo draugui koją pakišti ir paskui jį vėl nuotykingai (kaip kriminaliniuose romanuose arba filmuose) gelbėti, bet kaip šviesesnę ateitį laimėti. Ir šios paskutinės nuotaikos jaunuolis būtų buvęs geresnis ekstraktas kūrybai.

Apysaka silpnai tesieja jaunąjį skaitytoją su gimtąja šalimi. Tremties jaunimas, taip pat "stovįs ant ribos", neturi ko labai pavydėti savo pirmtakūnams.

Perlengvai peržygiuota

Kyla klausimas, ar visos didžiosios "ant ribos" problemos nepaliktos už apysakos puslapių... Ar nereikėjo autoriui tiems jaunuoliams, kaip Noreišai, Alėjūnui, Ruseckui, Vaitui ir kitiems daugiau "padėti". Sakysim, Noreiša, prisiminęs savo motinos patarimus, teigia, kad "spalva jų vidaus nekeičia" (179 p.). Teisingai. Spalvos vidaus nekeičia, bet jos tam tikra prasme vidų simbolizuoja. Aišku, kad nei į tautininkus jaunimas stojo tik dėl žalios spalvos, nei į ateitininkus tik dėl raudonos. Būta gilesnių priežasčių, kurių nei Ruseckas, nei Noreiša, nei Alėjūnas neužkliudė savo ginčuose. Perlengvai peržygiuota per ano meto jaunimo religines ir tautines problemas.

Mano teigimą gali paliudyti kad ir šita ištraukėlė iš 141 psl.:

— Ateitininkų motto — viską atnaujinti Kristuje, taigi tiks

R. Spalis

las labiau dvasinis. Aš tuo tarpu turiu daug konkretesnį, apčiuopiamesnį — Lietuvą pirmoje eilėje.

— Vienas su kitu derinasi, Antanai, nes sveikame kūne turi būti ir sveika siela — krikščionybės persunkta idealais, kaip rodančiais kelią.

— Tu pasiryžęs tarnauti per Romą, kaip augščiausią autoritetą, svarstantį mūsų tautos likimą ir ateitį, suprantu kylant tik iš mūsų pačių, atmetant bent kokią pašalinę įtaką".

Nei pirmose savo knygose, nei šioj rašytojas nėra pasiekęs čiukuro. Jam pačiam, kaip rašytojui, reikia dar brėsti, akyliau leidžiantis į jauno žmogaus labirintus.

Ir ne jis vienas šiam kely. Nemaža mūsų rašytojų, tam tikro vidutiniškumo pasiekę, nebeįstengia toliau žengti.

Apysaka pririša skaitytoją

Bet, nežiūrint kaikurių iškeltų trūkumų, knyga teiktina "ant ribos" stovinčiam skaitytojui. Jeigu jis ten ir nedaug teras gimtosios šalies grožio ir didžiųjų jauno žmogaus troškimų, tai bent galės palyginti (tie, kurie mokosi) savo klasės nuotaikas su ano meto moksleivių nuotaikomis.

Tie, kurie niekados nėra sėdėję aštuntokų suole, taip pat mielai skaitys šią knygą.

Rašytojo R. Spalio kalba sklandi, dialogai gyvi. Užtinkama daug tik besimokančio jaunimo tevartojamų žodžių ir posakių. Apysaka pririša skaitytoją ištisoms valandoms, kol užverti paskutinį puslapį.

KRONIKA

● **Antanas Žukauskas-Vienuolis** (g. 1882 m. kovo 26 d.) realistas rašytojas, šiemet mini savo kūrybinio darbo 50 metų sukaktį. Pradėjo rašinėti 1905 m. sėdėdamas kalėjime Tiflise už dalyvavimą 1905 m. revoliucijoje. Tai buvo pirmieji literatūriniai bandymai — "Kalėjimo įspūdžiai", kurie buvo atspausdinti 1905 m. Peterburge ėjusiame "Lietuvių Laikraštyje"; pasirašė A. Vienuolio slapyvardžiu, kuriuo ir liko mūsų literatūroje pažįstamas. Vėliau parašė "Kaukazo legendas" ir "Amžinąjį smuikininką", kuris 1907 m. buvo išspausdintas "Vilniaus žiniose". Jo Raštai atskira knyga išėjo 1920 m., Kaune (350 psl. didelio formato). Antrasis Raštų tomas išėjo 1922 m., Klaipėdoje. Be šių vėliau išėjo visa eilė kūrinių: romanai — Vėžys, Prieš dieną, Kryžkelai (šis laimėjęs literatūros premiją), Viešnia iš šaurės, Ministeris ir kiti, novelių rinkinys — Nemigo naktys ir scenos veikalai — 1831 m., Dauboje, kurie buvo vaidinta Kauno teatruose. Šiuo metu rašytojas gyvena okupuotoj Lietuvoj ir yra davęs dar porą romanų ir vieną scenos veikalą; jau yra bebaigęs 73 metus amžiaus. (jv.)

● **Stasys Tamulaitis** ruošia spaudai kritikos straipsnių rinkinį. Pamėgęs lietuvišką knygą jis iš dr. A. Račkaus rinkinio nupirko Lietuvoje išleistų žurnalų ir knygų už tūkstantį dolerių.

● **Ant. Kasakaitis** mums atsiuntė laišką, kuriame kelia minti, jog mums reikia daugiau **istorinių romanų,** kurie ypač turėtų didelės reikšmės mūsų priaugančiai kartai. Jisai net siūlo, kad būtų skelbiamas istorinio romano konkursas. Šia proga norime atkreipti konkurse dalyvaujančių rašytojų dėmesį, kad istorinis romanas, jei tik gerai parašytas, romano konkurse gali turėti didelį pasisekimą. Konkurso taisyklėse neapsiribojama viena kuria romano rūšimi, kad mūsų kūrėjams būtų palikta kuo daugiau laisvės.

● **Dr. A. Šerkšnas** yra paskirtas Hartfordo, Connecticut, miesto švietimo skyriuje pedagoginiam darbui. Tai retas atsitikimas naujai natūralizuotų piliečių tarpe, ypač rytinėje kraš to dalyje, kur yra šviesuomenės perteklius. Be to, dr. A. Šerkšnas profesoriauja Hillyer College, taip pat Hartforde, kur dėsto bendrosios psichologijos kursą. Amerikos pedagoginiame darbe jis dirba jau penkti metai, yra kelių akademinių organizacijų, jų tarpe American Psychological Association, narys.

● **Lietuvių Inžinierių metraštis.** III Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos suvažiavimas, įvykęs Bostone gegužės mėn., pavedė New Yorko skyriui išleisti Lietuvių Inžinierių metraštį, kuris apims visą jų veiklą Lietuvoje ir tremtyje. Tuo reikalu rūpinasi komisija iš K. Kruliko, J. Valaičio, J. Kizlausko ir J. Zabielskio. Paruošta plati programa, pagal kurią komisija renka visą reikalingą medžiagą. Tikimasi, kad tas leidinys bus turiningas ir įdomus ne vien inžinieriams.

● **Elena Tumienė,** gyvenanti Los Angeles, Calif. paruošė eilėraščių rinkinį "Karaliai ir šventieji".

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS
IŠ ARTI IR TOLI
Naujas 1955 specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
Šaukite:
R. Š E R Ė N A S
4546 S. Wood St., Chicago 9, Ill. Tel. VI. 7-2972

CONRAD'AS — FOTOGRAFAS
(Lietuvis)

Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms. Specialybė—vestuvės. Jaunavedžiams duodama puiki ir brangi dovana. Sąžiningas ir gražiai atliktas darbas.
414 WEST 63rd STREET
Tel ENg. 4-5883 arba ENg 4-5840

duoną ir įvairias skoningas bulkutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA
3339 S. LITUANICA AVE.
Tel. CLifside 4-6376
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčia į visus artimuosius miestus.

Vestuvių nuotraukos Augštos rūšies fotografijos Mūsų specialybė
Precin Photo Studio
INC.
EDVARDAS ULIS, sav
4068 Archer Avenue
Telefonas VIrginia 7-2481

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA
Iš WGES stoties — Banga 1390
PIRMAD. ir PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
Sekmad. 8:30—9:30 v. r. iš stoties WOPA — 1490 kil.
Chicago 29, Ill. HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarpirščių. Yra tinkamas vartoti nuo išsiūstančios, suskilusios odos dedirvinių, odos išbėrimų ir t. t., taipgi tinkamas vartoti vaikučiams kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Jis yra gera gyduolė nuo išviršinių odos ligų Legulo Ointment yra parduodamas po 75 ct., $1.25, ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoj ir apylinkėse—Milwaukee, Wisc. Gary, Ind. ir Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order į:

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

Ilgoj kelionėje ir šiaudas sunkus, —sako japonai.

RAKANDAI

Ilgiau tarnaus, gražiau atrodys, mažiau kaštuos iš pirmos ir seniausios

LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS CHICAGO
PROGRESS FURNITURE Co
4181-83 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
Brighton Parko kolonijoje

KASDIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREIKIŲ VERTYBES
Naujausių madų, geriųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namams reikmenų.
LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS

Visi Pittsburgho lietuviai
KLAUSO IR REMIA
Pittsburgh'o Lietuvių Katalikų Radijo Programą
— vadovaujama —
Lietuvos Vyčių Pittsburghe
JI TRANSLIUOJAMA
Kiekvieną sekmadienį nuo 1:30 iki 2:00 val. p. p.
IŠ STIPRIOS IR GALINGOS
WLOA
RADIJO STOTIES BRADDOCKE
Visais reikalais kreipkitės šiuo adresu: LITHUANIAN CATHOLIC HOUR
Radio Station WLOA, Braddock, Pa.

Now Open
KAMINSKI FLORIST
"No Matter What The Occasion Flowers Say It Properly"!
Corsages — Wedding Bouquets — Funeral Designs — Flowers for all occasions.
JOHN KAMINSKI, JR.
5121 S. Damen Ave.
Phone GRovehill 6-3070
FRontier 6-2624
Bring this ad and receive liberal discount throught this ad only.

MOVING
A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus ir pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Telef. SE. 3-2146
arba BI. 7-7075
1885 CANALPORT

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį ir apdraudas
6930 S. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

JONAS GRADINSKAS
TELEVIZIJOS, RADIO, PATEFONŲ TAISYMAS
"PASKAMBINKIT PRIEŠPIET — ATVAŽIUOSIM POPIET"
J. G. Television, 944 W. 35th Pl.
Telefonas FRontier 6-1998
Pas lietuvį — ir geriau ir pigiau!

SĄŽININGAS TAISYMAS SU GARANTIJA
inž. **A. SEMĖNO** priežiūroje
DAINA TELEVISION COMPANY
qualified engineers' service
3130 S. Halsted-DA6-6887

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

PERKRAUSTYMAI — MOVING
Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai:

ANTANAS VILIMAS
3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telelonas — FRontier 6-1882

JŪSŲ KRAUTUVĖ DĖL KRAŠTE ŽINOMŲ FIRMŲ BALDŲ IR MATRACŲ!
Simmons — Seeley — Serta — Columbia — Brandwein
Kai jums bus reikalinga baldų ir namų įrengimų, pprekiaukite su šia draugiška jūsų apylinkės krautuve, kur rasite gerą patarnavimą.

Atidaryta sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 5 val. popiet. Specialė nutlaida duodama perkantiems sekmadienį.
— o —
Grynais pinigais arba išsimokėjimo sąlygomis, kurios jums patiks.
SOUTHWEST FURNITURE Co.
6200 So. Western Ave. (priešais Sears & Roebuck)

SPECIALUS NUPIGINIMAS!
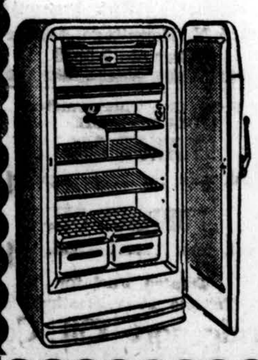
ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.
2310 West Roosevelt Road
Telef. SEeley 3-4711
Hide away Bed — Sofa-lova $109.00
SOFA-LOVA ir krėslas .. $169.00
Nauji 1955 modelio Frigidaire šaldytuvai, specialiai nupiginti tik $149.00
Pasinaudokite šiais nupiginimais ir aplankykite LIETUVIŲ KRAUTUVĘ.
Atdara ir sekmadieniais nuo 11 val. dieną iki 5 val. vakaro.

DIENRAŠTIS MĖNESIUI NEMOKAMAI!
Didelis šių dienų įtempimas, karo ir kitos galimybės verčia visus atsidėjus sekti kasdienius įvykius. Tam reikalui dienraštis darosi būtinybė.
Šiais metais sucina 50 metų kaip iškovota spaudos laisvė. Tas jubilėjus tebūnie minimas šūkiu: kiekvienuose lietuviškuose namuose "lietuviškas" laikraštis, o šiuo metu — lietuviškas dienraštis. Dienraštis "Draugas", pats švęsdamas 40 m. sukaktį nuo įsikūrimo Chicagoje, daro iš savo pusės auką: naujiems skaitytojams siųsime dienraštį per mėnesį laiko nemokamai, tik maloněkite atsiųsti adresą savo ar kito kurs tuo interesuojasi.
"Draugas" yra sutelkęs arti 1,000 bendradarbių, korespondentų ir informatorių, kas šeštadienį duoda mokslo, meno, literatūros priedą, turi specialius skyrius: moterų, jaunimo (ateitininkų, skautų, studentų), sporto, sveikatos patarėją; kasmet duoda $1,000 premijos geriausiam romanui ir paskiau atkarpoje spausdina rinktinius kūrinius.
"Draugas" turi savo bendradarbius Kanadoje, Kolumbijoje, Venecueloje, Brazilijoje, Argentinoje, Čilėje, Švedijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Prancūzijoje, net ir Australijoje.
Įmdami nemokamai "Draugą" mėnesiui Jūs niekuo neįsiparcigojate, o turėsite progos susipažinti su geriausiu lietuvišku dienraščiu. Jei "Draugo" dar neskaitote, atsiųskite savo adresą, o taip pat adresus avo pažįstamų, kurie jo dar neskaito ir mes per mėnesį laiko „Draugą" siųsime be užmokesčio.
DRAUGAS
2334 South Oakley Avenue
CHICAGO 8, ILLINOIS

TAUPYKITE
Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj
TURTAS $53,000,000
ATSARGOS FONDAS $4,000,000
JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager
ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 v. ryto iki 4 p. p. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.
CHARTERED AND SUPERVIZED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT
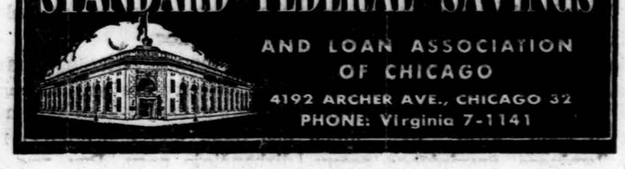

MES PRISTATOME ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ — DIDELIAIS IR MAŽAIS KIEKIAIS.

Mes taipgi perkraustome jūsų baldus saugiai keletą blokų ar keliasdešimts mylių. Reikale šaukite mus.
Vieno kambario baldus arba viso namo. Kreipkitės pas mus. Turis daug metų patyrimo perkraustymo darbe.
STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Ave. Tel. VIrginia 7-7097

Lituanistikos klausimai mūsų mokyklose

Sesuo M. EUCHARISTA, Chicago, Ill.

Vadovėlių klausimu

Prieš keliolika metų Šv. Kazimiero Seserys savo mokykloms išleido eilę knygelių, vadovėlių, jų tarpe ir PRATIMUS, kuriuos, man rodos, vartoja ne tik kitos lietuvaičių senelių vienuolijos, bet ir ateiviai lituanistikos klasėse. Šie vadovėliai, žinoma, nėra tobuli. Yra juose trūkumų, tačiau jie mūsų reikalams maždaug atitinka ir gerokai, nors ir ne pilnai, tarnauja.

Dabar — prieš kelerius metus, mūs kongregacijos vadovybė, supratus gyvą reikalą ruošti mūsų mokyklų Amerikos lietuvukams tinkamus skaitymo vadovėlius, paskyrė seseles tuo mi rūpintis. Seselės tuoj pradėjo ruošti skaitymo vadovėlius pagrindinėmis temomis: šeima, bažnyčia, mokykla, valstybė. Šie vadovėliai ruošiami pradžios mokykloms nuo pirmo iki aštunto skyriaus.

Beruošiant šituos vadovėlius atsirado kita problema, kuri tru putį sutrukdė vadovėlių darbą. Į mūsų mokyklas suplaukė maždaug tūkstantis ateiviukų-lietuviukų. Ir jiems pasirodo nėra tinkamų vadovėlių. Kaip suderinti ateivių reikalą su Amerikos lietuviukų reikalu ir pilnai abu aprūpinti? Daug svarstyta, galutinai pasiūlyta, kad seselės testų savo pradėtą darbą ir baigtų ruošti vadovėlius Amerikos lietuviukams. Tą ir darome. Ateiviukams vadovėlius parūpinti žadėjo patys ateiviai.

Svarstant ateivių klausimą, atrodo, kad būtų naudinga padaryti trumpą apžvalgą ir susipažinti bendrai su tuo, kas daroma lietuvybės srityje lietuvių parapijos mokyklose, nes kaip tik tuomi ir remiasi vadovėlių klausimas. Statistikomis nevarginsiu. Pasistengsiu trumpai atsakyti į paprastus, dažnai kylančius klausimus.

Ar pageidaujama, kad lituanistika būtų mokoma?

Iš patyrimo žinome, kad lietuviai tėvai, gerb. kunigai, seselės, visi pagrinde yra lietuviškos širdies. Reik tik ieškoti ir naudotis tinkamomis priemonėmis, kad tos lietuviškos širdys užsidegtų ir visiškai pasiaukotų ir vieningai dirbtų didesnei Dievo garbei ir Amerikos lietuvių naudai.

Didžiumoje, kaip mūsų kongregacijos vedamose mokyklose, taip ir kitų lietuvaičių seserų mokyklose, lietuviška visuomenė pageidauja ir net reikalauja, kad lietuvių parapinėse mokyklose būtų mokoma lietuvių kalba. Be abejo, yra išimčių ir atsiranda tokių, net iš ateivių tarpo, kurie prašo nemokyti jų vaikus lietuvių kalbos. Tačiau tokios dvasios mažoji dalis.

Diecezijų superintendantai, kurie tvarko visą mokslo eigą diecezijos mokyklose, pilnai pritaria ir užgiria lietuvių kalbos mokymą ir leidžia tai daryti nor maliu programos metu. Asmeniškai teko šiuo klausimu pasitarti su superintendantais tų diecezijų, kur vedamos mūsų mokyklos. Visi parodė didelį nuoširdų palankumą. Ta žinia Šv. Kazimiero Seserų inspektorė pasidalino per mokytojų biuletenį.

Tuo reikalu turime svarbių pareiškimų. Pvz.

Pittsburgh Diocesan Handbook rašo: "A foreign language may be taught in ANY elementary school of the diocese... if parents and pastors wish, they may have the pupils learn their prayers, Christian Doctrine, and the form of going to confession, in a foreign language as well as English".

Dr. Roy Deferrari, Chairman, Committee on Affiliation, Catholic University of America, 1943 m., aplankęs Šv. Kazimiero Akademiją pareiškė: "In this connection I would stress the importance of continuing to teach the Lithuanian culture in every program. The best of our European culture especially in the religious life of the people should be preserved in our American children of foreign extraction".

Iš valstybės ir viešųjų mokyklų vadovybės taip pat nėra kliūčių. Suprantu, kad ir viešose vidurinėse mokyklose galima įvesti lituanistikos kursą, susidarius tam tikram skaičiui norinčių pasimokyti lietuvių kalbos.

Galima tad sakyti, kad priešingumų beveik nėr. Kaipgi kas galėtų nepritarti lietuvių kalbos dėstymui lietuvių parapijos mokyklose, žinodamas, kad JAV-se yra dabar kilęs naujas, svarbus sąjūdis, būtent mokyti svetimą kalbą pradžios mokyklose!

Ar paruoštos mokytojos?

Lietuvaičių seselių vienuolijos seniai dėjo ir tebededa pastangas, kad išmokslintų seseles. Visos profesionalės seselės mokosi, kad įsigytų laipsnius, kad pagilintų žinias įvairiose mokslo šakose, įsigytų specialybes. Lietuvaičių kongregacijose yra seselių, kurios studijavo ir Lietuvoje, Vytauto Didžiojo Universitete ir kitose Lietuvos įstaigose. Šitos išsimokslinusios seselės pasidalina įgytu mokslu, dėstydamos kursuose kitoms bendradarbėms seselėms įvairiais laikais ir būdais. Pvz. vasaros metu, ir kartais mokslo metu, pačios dėsto lituanistiką, literatūrą ir pan.; kviečiami pre legentai; dalyvauja lituanistinėse studijose , t.t., kad praturtintų žinias ir įsigilintų į lituanistikos mokslus. Lietuvaičių Seserų institutas praveda lituanistines studijas mokytojoms vienuolėms.

Kolegijos ir universitetai remia ir pripažįsta lituanistikos kursus ir, jei prašoma, priskaito prie laipsnio kreditų. Kaikuriose įstaigose šie kursai užpildo net ir "foreign language requirement". Pvz. Marywood, Catholic University, Loyola, Villanova, De Paul, Notre Dame, t.t.

Ar lietuvių kalba dėstoma normaliu programos metu?

Į šį klausimą galima vienu žodžiu atsakyti — taip. Seselės ir kiti mokytojai dėsto lituanistiką normaliu programos metu. Tiesa, yra kelios vietos, kuriose dėl įvairių priežasčių negalima sutvarkyti lituanistikos pamokas tinkamai. Tačiau mūsų vedamose mokyklose tai retas atsitikimas.

Kas daroma lietuvybės dvasiai ugdyti?

Šis klausimas svarbiausias ir mums jis labiausia rūpi. Į jį galėsime tik bendromis jėgomis rasti atsakymą. Jis arčiausias prie mūsų visų širdžių. Kaip tik dėl to, nežiūrint savotiškų aukų ir sunkumų, mūsų vienuolynai delegates siunčia į lituanistinius suvažiavimus. Neapvilkime mūsų vadovių nei lietuviškos visuomenės, kurių tikrai lietuviškos širdys laukia ir tikisi greito, gyvo atsakymo į šitą klausimą!

Svetimos kalbos mokymas pradžios mokyklose

Iki šiol, kaip žinote, JAV viešose pradžios mokyklose vien anglų kalba buvo mokoma. Tačiau, atrodo, kad neilgai vieną kalbą temokys pradžios mokyklose. Kodėl? Kas įvyko?

Jau seniai pedagogai, kalbininkai, mokslininkai, įrodinėjo svarbą mokėti antrą kalbą, ir ragino svetimą kalbą mokyti pradžios mokyklose. Nieks iš t neišėjo. Dažnai tas klausimas kilo įvairiuose seimuose ir susirinkimuose, bet vis tik nutarimais likdavo ir nieko konkretaus nenuveikta.

(Nukelta į 6 pusl.)

Audronės vinjetė Iš neseniai išleistos Butkų Juzės knygos

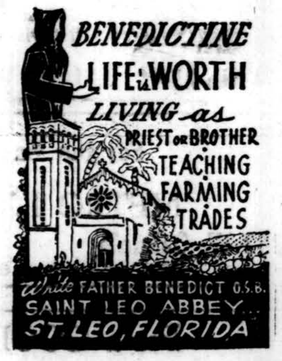

10 PATARIMŲ

1. NEPRALEISK visų uždirbtų pinigų.
2. ATSKIRK tam tikrą dalį padėti į Taup. Sąskaitą.
3. NESLĖPK pinigų namuose.
4. PRIE PIRMOS PROGOS ATIDARYK pas mus Taupomją Sąskaitą.
5. NELAUK, kol daug sutaupysi. Mes priimame ir mažomis sumomis.
6. NEIEŠKOK didelių nuošimčių ar bonų, nes gali apsivilti.
7. DĖK savo santaupas į apdraustas Taupymo ir Skolinimo Bendroves.
8. PASIRINK LIETUVIŠKĄ TAUPYMO bendrovę, kuri geriausia patinka.
9. NEKREIPK daug dėmesio į pagyrų puodus.
10. VISUOMET ATMINK —

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Tel. HAymarket 1-2028
Atdara nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta.
Ketvirtadieniais atdara iki 8 val. vakaro.
Automobilistams tuščias lotas šalimais

Rūpestinga ir pigiai taisau
TELEVIZIJOS APARATUS
Garantuoja darbą ir dalis
J. MIGLINAS
Tel. HUmbold 6-1038

KAZIK FURNITURE CO.
1506 W. 63rd, PR 8-1331
Naujose erdviose patalpose, lengva pasiekti gatvėkariais ir automobiliams pastatyti yra vietos, be jokių apribojimų.
Turime didžiausį pasirinkimą įvairių rūšių baldų ir kitų namų reikmenų. Kviečiame mus aplankyti ir pasirinkti kas yra reikalinga jūsų salionui, miegamajam, valgomajam ir kt. kambariams.
Juozas ir Kazimiera Kazikaičiai ir Aleksas Antanaitis

TELEVIZIJOS
Ir Radio Aparatų Taisymas
Sąžiningas ir Garantuotas Darbas
M. RIMKUS, 4517 S. Sawyer St.
Tel. VI 7-0087 — VI 7-3037

Telef. REpublic 7-5803
ADOMAS VAITKEVIČIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirbimas ir pataisymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas
ATLAS FUEL CO.
Atstovas
4919 So. Paulina St.
PRospect 7-6960

GĖLIŲ KRAUTUVĖ
PEOPLES FLORIST
• Skintos gėlės • Vestuviniai bukietai • Laidotuvių vainikai. Moderniškai atliekame visus užsakymus. Kreipkitės į mus.
H. ir O. HOMKO, savininkai
Kalbame lietuviškai
1850 West 47th St.
Telef. LAfayette 3-1786

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Jūsų bendrovės laikomi pinigai yra apdrausti iki $10,000
Pradėk taupyti tuojau. Mes mokame augštus dividendus
MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
1038 Archer Avenue Telef. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

Lietuvių Prekybos Namai
3222-24-26 So. Halsted St. Tel. – VIctory 2-4226
Atidaryta: SEKMADIENIAIS 10—5 VALANDOS VAKARE
IR NESKAITOMA JOKIŲ TAKSŲ

Prosiniimo elektrinės mašinos tik $75.00
Virtuvėms porcelano virimui pečiai Gas Range, visų dydžių po $89.00
Skalbimo mašinos, Maytag, Speed Queen, Thor ir kitos, po $89.00
Šaldytuvai 7.5 cu. ft. Porcelano — Admiral, Westinghouse, Norge, Crosley, po $149.00
Televizijos aparatai — Admiral, Zenith, Dumont, Crosley, Traveler 17 inch .. $129.00
21 inch .. $149.00
21 inch, F. M.. $199.00
5 dalių chromo setai virtuvėms, stalai su Formica Top .. $39.00
2 dalių Parlor setai, Nylon ar vilna, 10 m. garantija $149.00
5 dalių ąžuolo miegamieji, riešuto ar ąžuolo spalvos $199.00
Matrasai visų dydžių, cotton $12.00
Spyruokliniai matrasai, 10 m. garantija $29.00
Hollywood lovos, su "box" ir spyruoklių matracu, 10 m. garantija $49.00
Kilimai 9x12. Grynai 100% vilna $69.00
Gėlėms staliukai šviesūs ar riešuto spalvos. $1.25
Telefonui staliukai, šviesūs ar riešuto spalvos $1.25
Kavos staliukai visų spalvų $6.50
Linoleum 9x12, įvairių spalvų $5.50
Knygom spintos stiklo durim $29.00

FURNITURE CENTER, Inc.
Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS
3222-24-26 So. Halsted St. Tel. — VIctory 2-4226
Atidaryta pirm.-ketv. 9 v. r. iki 9:30. v. v. kitom dienom 9 v. r. iki 6 v. v.
Sekmad. 10 v. r. iki 5 v. v.

1% BONAS EXTRA UŽ SANTAUPAS

Pradedant naujus 1955-tus metus, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION įsteigia NAUJĄ BONŲ SKYRIŲ. Šiame skyriuje, be mūsų nuolatinio augšto dividendo, taupytojas dar gaus iki 1% extra bonusą. Ypatingai šis skyrius taikomas ir skiriamas vaikams bei jaunuoliams. Bet suaugusieji taip pat yra kviečiami juo pasinaudoti.

Kviečiame tėvus atidaryti bonų sąskaitą savo vaikams pačioje jų jaunystėje. Paaugusius atsiveskite į mūsų raštinę. Supažindinkite juos su taupymo svarba. Tegu jie patys, Jūsų priežiūroje, tvarko savo taupymo reikalus. Tai bus geriausia ateities dovana, kokią galite duoti savo vaikui. Jei norite platesnių informacijų, tai pašaukite arba patys atsilankykite į mūsų raštinę. CHICAGO SAVINGS yra pirmoji taupymo bendrovė visoje pietinėje miesto dalyje, kuri yra atidariusi tokį svarbų taupymo skyrių.

Padėkite taupomus pinigus į šią progresyvę, tvirtą — su viršum 14½ milijonų dolerių — taupymo bendrovę, kurioje visi indėliai yra apdrausti iki $10,000.00... Kur norimi pinigai taupytojams yra išmokami pagal pareikalavimą ir kur be pertraukos duodamas augštas dividendas.

Indėliai padėti iki 15-tos šio mėnesio dienos gaus dividendą už pilną mėnesį.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 So. Western Avenue JOHN PAKEL, Prezidentas Tel.: GRovehill 6-7575

VIENOS LIGONINĖS ISTORIJA

J. VAIDELYS, Chicago, Ill.

Chicagoje vienas didesnių paminklų yra Šv. Kryžiaus ligoninė, pernai šventusi sidabrinę — 25 metų sukaktį. Ta proga išleistas ir metraštis, gana plačiai nušviečiąs ligoninės istoriją. Matome, kaip iš šios įstaigos tūkstančiai ligonių išėjo gyvenimam, kaip didžiulė ligoninė kasmet moderninama ir pritaikoma paskutiniam medicinos reikalavimui. Tai, sakyčiau, viena žymesnių ligoninių Chicagoje. Tai nuopelnas malonių seselių kazimieriečių, kurių darbai kalba, kas yra seselės ir ką jos nuveikė ir nuveikia. Didi ir nemirštama pagarba tenka kongregacijos įkūrėjai Motinai Marijai Kaupaitei. Jos, ir, apskritai, seselių darbai pažįstami ir kitataučiuose. Vien tik Chicagoje jos turi dvi ligonines, mokytojoms paruošti įstaigą, vidurinę mokyklą ir visas parapines lietuvių mokyklas. Gal ir yra kokių trūkumų, bet, pasakysiu, tautinis susipratimas didelis ir seselių gyvenime nesimato jokio nutautėjimo.

Ligoninės istorija lietuvių kalba parašyta kun. dr. A. Juškos, gana sklandžiai, gyvai, dokumentuotai. Neapsistota vien prie duomenų detalių. Duota vertimas ir anglų kalba. Daug iliustracijų, ypač, fotografijų; čia tik mažai rodosi seselės, net ir Labdarių draugija fotografijose skystokai pavaizduota. Gaila, kad po nuotraukomis tik anglų kalba parašai. Ir ligoninės istorijos antraštė užrašyta anglų kalba: "Holy Cross Hospital". Šiaip išleidimas gražus, švarus, popieris geras, kreidinis. Apie trečdalis leidinio — skelbimai. Ligoninei vadovauja energinga administratorė-direktorė sesuo M. Adelina. Apskritai, leidinys vertingas ir gražus papuošalas, kaip koks albumas, susijęs su mūsų lietuvių gyvenimu ir lietuvių seselių veikla. Be šio, kiek anksčiau yra išėję: penkmečiui ir penkiolikmečiui paminėti leidiniai, kurių jau sunku gauti.

Lituanistikos klausimai mūsų mokyklose

(Atkelta iš 5 pusl.)

Prieš dvejus metus, 1952 m., viename seime uolumas kaikurių proponentų taip sukėlė dalyvių entuziazmą, kad sekančiais metais, 1953 m. sausio mėn. buvo sušaukta svarbi konferencija, National Conference on the Role of Foreign Languages in American Schools Washington, D.C. Toje konferencijoje Earl James McGrath, U.S. Commissioner of Education, skaitė referatą "Foreign Language Instruction in American Schools". Savo kalboje jis aiškiai pabrėžė, kad:

1. Amerikiečiai turi išmokti antrą kalbą.

2. Mokymas antros kalbos turi prasidėt pradžios mokyklose.

Naujas sąjūdis plečiasi

Kokios praktiškos išvados iš šitos konferencijos? Pirmiausia, šita konferencija uždegė kalbininkus ir pedagogus universitetuose ir kolegijose. Pravedė institutus, kursus; pradėjo "research"; rinko ir dar teberenka "references, bibliographies, audiovisual aids"; rašo straipsnius; ruošia vadovėlius. Yale universitetas savo biuletinyje net paskelbė:

"Yale reports that it has included in the Master of Arts teaching program the training of language teachers for elementary grades. Theodore Andersen, program director, said: 'Grade school language instruction is mushrooming so rapidly that the question is no longer whether languages will be taught in such early educational levels but HOW they will be taught?'".

Catholic School Journal tilpo daug straipsnių. Ištrauka iš Dr. Fitzpatrick editorialo: "This movement of beginning foreign languages in the elementary schools is one of the most hopeful things for high education. We do not know how actively Catholic Schools are supporting the movement though we known a few who are not. To all we call attention to to the following excerpt from a committee report of members of the faculties of Andover, Exeter, Harvard: "It is time to call a halt to this retreat toward monolingual isolationism".

Valdžia, ypač įvairūs "School Systems" pradeda eksperimentus, pertvarko "curriculum", ir įveda į normalią programos lentelę svetimą kalbą. Pvz. Illinois, Indiana, N. Y., Maine, Mass, Conn., Texas, Washington, D.C etc.

Radijo ir TV ekspertai, specialistai, "script" rašytojai, "researchers", jieško, rašo, ir oro bangomis moko kalbas, ir demonstruoja pavyzdingas pamokas svetimai kalbai dėstyti. Pvz WBEZ, Chicago, KANU, Kansas, WQED, Pittsburgh.

Modern Language Organizacija spausdina FL biuletinį svetimos kalbos mokytojoms pradžios mokyklose. Ten randamas įdomus rinkinys žinučių ir veikimų svetimos kalbos mokymo srityje.

Ištrauka iš FL, November, 1954 m. lapkr.čio mėn.: "We at the MLA know that Foreign Language study in the elementary schools is no temporary phenomenon". (N. B. Headquarters in N. Y.).

Kaip šis sąjūdis — mokyti svetimą kalbą pradžios mokyklose liečia mus? Atsakymą beabejo jau ne vienas jaučiame savo kilnioje širdyje. Šių faktų šviesoje, argi galime nuleisti rankas ir praleisti auksines progas, kurias Dievo Apvaizda mums taip dosniai davė sukurdama ir palaikydama lietuviškas vienuolijas, lietuviškas parapijas, lietuviškas organizacijas laisvoje Amerikoje! Ar kas drįstų nepritarti lietuvių kalbos dėstymui, lietuvybės palaikymui, lietuvių parapijos mokyklose? Ar tai ne mūsų šventa pareiga bendromis jėgomis ieškoti iki surasime tikrą, praktišką, nuoširdų, lietuvišką ir ypač katalikišką atsakymą į visus šituos svarbius klausimus.

Red. pastaba: Šio straipsnio autorė yra Šv. Kazimiero seserų mokyklų inspektorė. Šios mintys buvo aptartos lietuvaičių seselių, atstovavusių mūsų visas vienuolijas, suvažiavime.

Ligonių albumėlis

Fides leidykla davė vėl naują, gliaspaude paruoštą, albumėlį, šiuokart iš ligonių gyvenimo, pavadintą "Sacraments of the Sick". Čia gausiais vaizdais ir parinktu aprašymu skaitytojai supažindinami su išpažintimi ir paskutiniu patepimu. Paveikslai rūpestingai parinkti. Yra ne tik didžiųjų ir modernųjų autorių kūrinių, bet taipgi ir tokių retų nuotraukų, kaip piligrimų studentų išpažintis miškuose ties Chartres. Albumėlis turi 32 puslapiu ir kainoja 25 ct. Panašių albumėlių jau išleista daugiau miliono egzempliorių. Fides leidykloje dirba ir lietuvis direktorius J. Vilimas.

Geriau džiaugtis maža ugnimi, kuri šildo, negu karšta, kuri degina.

J. & J. ROOFING
CHIMNEYS — GUTTERS
DOWNSPOUTS — SIDING
Free Estimates
JOS. KWIATKOWSKI
4748 S. THROOP ST.
FRontier 6-1351

PONIOS, JEI NORITE ATRODYTI KUO GRAŽIAUSIAI ATVYKITE Į
L. & L. Beauty Salon
Mūsų specialybė
• PUSMETINIAI • DAŽYMAS • KIRPIMAS • STYLING
4863 IRVING PARK ROAD
PA 5-9786

RAY YACK
Sheet Metal
Complete Boiler & Furnace Installation. All Types Sheet Metal. Free Estimates
317 Stone St., Joliet, Ill.
Joliet 7-7905

Jack's oil stove Service
We service all makes of oil stoves including "Jungers".
CALL DRexel 3-1683
1038 West 51th Street
Chicago, Ill.

TREE WORK WANTED
Fully Insured — Free Estimates
No Job Too Large Or Too Small
SOUTHTOWN TREE SERVICE
REliance 5-0485

FOR THE BEST VALUES IN HOSE
Nylons unconditionally guaranteed. Also Women's, Men's & Childern's Sox. 18 varieties. From 2—6 shades
1528 N. Karlow. AL 2-4219.

SKALBIAMOS MAŠINOS, DŽIOVINTUVAI, LYGINIMO .. MAŠ., .INDAMS PLAUTI MAŠ. PATAISOMOS
Visų išdirbysčių
Factory Autorized
Apex dalys & aptarnavimas
RE. 7-2805
Appliance Maintenance Corp.
..... 5102 S. WESTERN
Apex Factory Parts Dist.
Dealers Welcome

GARANTUOJAMI
TV PATAISYMAI
Naujas greitas patarnavimas
"Credit", jei pageidaujama
$3 SERVICE CALL
CLiffside 4-2141
FRontier 6-4950
U. S. OLYMPICK
TV SERVICE
1535 W. 47th St.

DABAR LAIKAS STATYTI!

Nemokamiems apskaičiavimams
Šaukite HIlltop 5-3979
GIBSON CONSTRUCTION CO.
10146 S. Vincennes Ave.
Licensed and Insured
NAUJI NAMAI
• Remontas • Garažai

COMPTOMETRO—MAŠINRAŠČIO MOKYKLA
Priima naujus kursantus kiekvieną savaitę. Per 3-4 mėn. išsivaduosi iš dulkino fabriko ir dirbsi švarioj raštinėj. Skambink tuojau Mokyklos Vedėjui P. Kesiūnui tel. BIshop 7-3013 arba kreiptis tiesiai į mokyklą 938 W. 31 Pl.

A — ACME ROOFING, HARDWARE & PAINT CO.
Bet kokios rūšies stogas uždedamas ir pataisomas. Dumtraukiai pagaminami, pataisomi ir "tuckpointed". "Gutters" ir "downspouts" įtaisomi, pataisomi, dažomi.
Pilnai apsidraudę, darbas garantuotas. Krautuvės atdaros kasdien, sekm. ir šventad. nuo 7 v. r. iki 10 v. v.
LAwndale 1-6047
3925 ROOSEVELT ROAD

FOR THE BEST IN VALUE COME TO
GENERAL COAL OIL CO.
&
We also handle Standard Oil Products
864 MADISON ST.
GARY, IND.
Gary 5-4351

GLOVER'S TRANSFER
LOCAL & LONG DISTANSE
Perkraustome — iki 100 mylių
Patikimas patarnavimas
APSIDRAUDĘ
LIncoln 9-9631

PAXTON LUMBER CO.
"FOR OVER 50 YEARS TOP QUALITY AND SERVICE TO HAMMOND AREA"
Your Downtown Lumber Yard
Ample Parking in Rear ..
From a Single Board
To a Carload
BUILDING MATERIAL
INSULATION
Combination Storm and Doors, Roofing, SWP Paints
We Offer
Free Home Planning Service
Mr. C. G. Klug, Manager
Paxton Lumber Co.
4928 Hohman
.Phone Shef. 4488
.Hammond, Ind.

FASHION FROCKS STYLE SERVICE FOR DISCRIMINATING WOMEN
Elegantiškom moterim rūbai tiesiai iš fabriko vartotojom. Be jokio įsipareigojimo pasiteiraukite pas Chicagos fasonų patarėją
Mrs. Evelyn Oliver
POrtsmouth 7-2703

SPECIALIZE IN LEAKY BOILERS
Mes taisome prakiurusius katilus —boilerius. Grantuojame užtaisyti visas prakiūras. Visokių rūšių pataisymai. LAwndale 1-1790.

ELMER JOHNSON CO.
Bendras dailidės darbas. Bendras statybos patarnavimas. Nemokami apskaičiavimai statant namus pagal užsakymą. Porčiai ir pastogės perdirbami į kambarius. "Siding" apmušimas. F.H.A. sąlygos. Apsidraudę. BEverly 8-6252.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. KALNĖNAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinys prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: LAfayette 3-3085
Gamina juostas, takelius, juosteles, pagalves vardinių, gimimo ir kitų progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygų.

Vestuvėse, krikštynose, pobūviuose ir namuose tinkamiausia vartoti yra —
LIETUVIŠKI SALDAINIAI
KAUNAS, VILNIUS, PALANGA VARDAIS ŠOKOLADINIAI
VAISINIAI, ŠALTMETINIAI, KARVUTĖ ir kitokios rūšys
Vartotojai reikalaukite visose lietuviškose maisto krautuvėse. Prekybininkai užsisakykite tiesiai iš gamyklos.
Mr. Stasys Petrauskas, 838 W. 33rd Pl. Chicago 8, Illinois

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
Kviečiame Jus. . .
pradėti taupyti pinigus su mumis, kur jūsų kaimynai taupo saugiai ir pelningai be pertraukos nuo 1922 metų.
Kreipkitės į mus. . .
dėl paskolų ant namų su 100% atmokėjimo privilegijomis.
RAŠTINĖS VALANDOS:
Kasdieną nuo 9 iki 5
Pirmadieniais nuo 9 iki 8
Šeštadieniais nuo 9 iki 1
Trečiadieniais uždara visą dieną.
Patarnautojos kalba lietuviškai
ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILL.
Telefonai: TOwnhall 3-8131—8132
JUOZAS GRIBAUSKAS, Vedėjas

GAS PERMIT HOLDERS
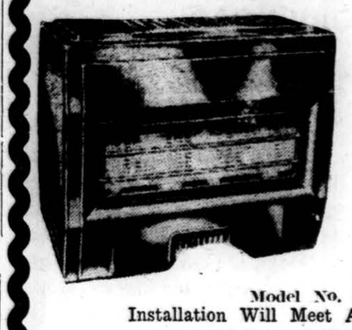
2 - 3 Room
"SIEGLER"
GAS HEATERS
$179.50
Immediate Installation
Model No. 330G
Installation Will Meet Approval of Gas Co.
WORK GUARANTEED
CORNELL STOVE CO.
1904 West 51st STREET HEmlock 4-2541

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe; Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasiaukokite Dievo tarnybai; darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokite į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?
Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolijos darbus mokyklose, spaustuvėse, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami moką kokį amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta proga.
Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelei Švenčiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedėju: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.
MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY,
CLARENDON HILLS, ILLINOIS

NELAUKITE, NES—
rytoj jau gali būti pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

DINE
JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

For the finest in T.V. service
CALL
METRO T.V. ASSOCIATES
743 W. Oakdale Tel. BIt. 7-3142
20% off on Parts & Tubes if you mention this ad

For a GOOD TIME stop at
LEFTY'S LOUNGE
4730 S. Wood St. LA. 3-9682
THIS SAT., FEB. 12
Starting at 10 p.m.
Polish Sausage and Sauerkraut
Music by the TUNE COPPERS

ANNOUNCING
There has been a change the Sinclair Service Station at Front & Hale Sts. WHEATON under new Management JOHN STANEK. We welcome your patronage.
• Minor repair jobs • Complete tune-ups
• Brakes — Ignition — Batteries. Hours 7 to 7
STANEK SINCLAIR SERVICE
Front & Hale Sts. Phone Wheaton 8-9867

K. GASIŪNAS MOTERŲ RŪBŲ SIUVĖJAS
Priima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

Šio Žingsnio Niekad Neapgailėsite
Niekuomet, 57 metų mūsų veiklos laikotarpy nėra buvęs District Taupytojas, kuris būtų gailėjęsis, kad jis pradėjo taupyti šioje draugiškoje, vietinėje bendrovėje. Kas bebūtų — District Taupytojai žino, kad jų santaupos yra apsaugotos — garantuojamos nepaprastu mūsų rekordu bei apdrauda iki $10,000 Federal Savings and Loan Insurance Corporation.
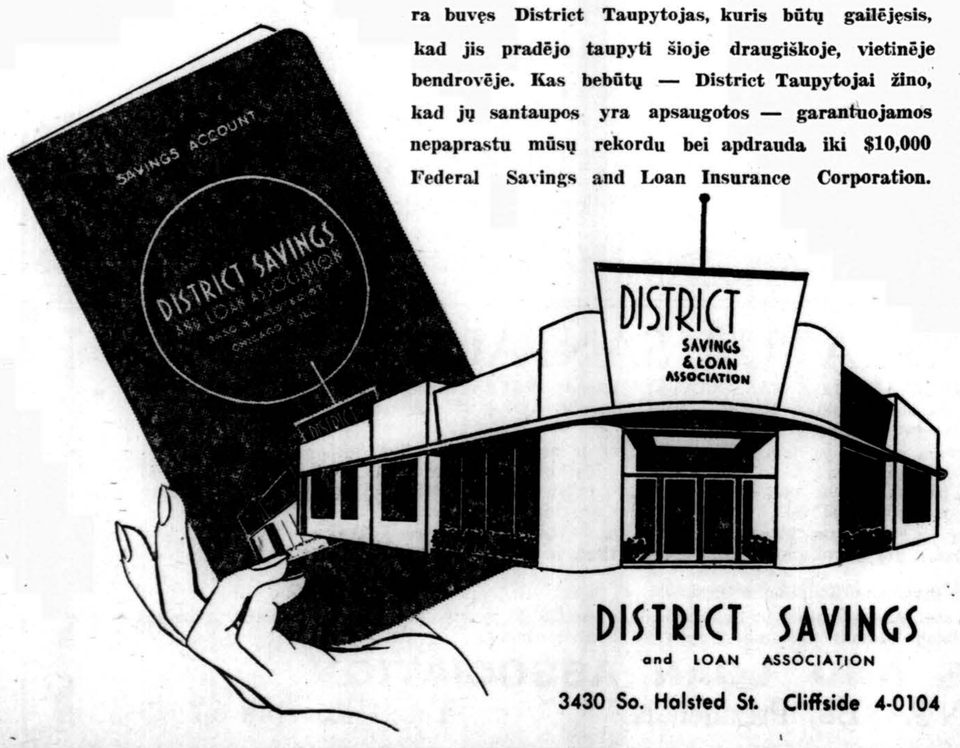

DISTRICT SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION
3430 So. Halsted St. Cliffside 4-0104

Kaip Amerika žada atstatyti išlaisvintą Europą

PROF. STEPONAS KOLUPAILA, Notre Dame

Sovietų ir Rytų Europos studijų centras

Notre Dame universitete prie Tarptautinių santykių komiteto veikia Sovietų ir Rytų Europos studijų centras, kuriam vadovauja prof. S. Kertesz, buvęs Vengrijos diplomatas. Centras domisi, pirmoje eilėje, Sovietų satelitais — Lenkija, Čekoslovakija ,Vengrija, Rumunija, Bulgarija, ir dar Jugoslavija.

Vasario mėnesį Centras buvo suruošęs ciklą paskaitų su diskusijomis, bendra tema: Rytų Centrinės Europos likimas: Amerikos užsienio politikos viltys ir klaidos. Prelegentais buvo pakviesti: Kongreso narys A. M. Bentley ir 3 profesoriai: P. E. Mosely, R. F. Byrnes ir N. Spulber. Čia duodamos kai kurių paskaitų ir diskusijų bendros ir mums įdomesnės mintys.

1941 — 1947 metų Amerikos politika Rytų Centrinės Europos atžvilgiu

Tokia tema skaitė paskaitą prof. Mosely, Columbijos universiteto New Yorke Rusų instituto direktorius, b. Užsienio reikalų sekretariato patarėjas, dalyvavęs Maskvos konferencijoje 1943 metais ir Potsdamo konferencijoje 1945 metais. Jis atskleidė daug praeities faktų, kurie ilgą laiką buvo laikomi paslaptimi ir dar dabar mažai kam žinomi. Vakarų sąjungininkai, nebūdami tikri karą laimėti, padarė Jaltoje perdaug nuolaidų bolševikams. Buvo manoma, kad karui einant į galą bus pakeista Rusijos valdžia, ar po karo ji bus silpna ir nepavojinga pasauliui. Sąjungininkai įsteigė mums gerai pažįstamą Unrrą, kurios uždavinys buvo grąžinti tremtinius namo ir padėti atstatyti karo sugriautas šalis. Daugiausia Unrra nuveikė Ukrainoje ir Lenkijoje: išleistos lėšos turėjo užtikrinti draugingas nuotaikas Vakarams, tuo tarpu Sovietų kontrolė ir valdininkų malversacijos pasiekė priešingą rezultatą, ir Unrrą teko likviduoti.

Prezidentas Roosevelt turėjo norą padėti išlaisvintiems iš vokiečių okupacijos kraštams atstatyti nepriklausomybę ir savo ūkį: Amerika būtų turėjusi įtakos į demokratinių formų ūgdymą ir kultūros pažangą vakariečių linkme. Karo metu buvo rimtai svarstomi planai padalyti pasaulį į 4 įtakų sferas. Amerikos karinė vadovybė ilgai svarstė Churchillio planą užimti Balkanus ir atkirsti Vakarų Europą nuo Sovietų. Bijota, kad desantas gali nepavykti ar užtrūkti, ir raudonieji galėtų užimti Paryžių, ir ko gero Londoną!

Užsienio politiką JAV karo metu galima apibūdinti, kaip naivų pasitikėjimą komunistiniam sąjungininkui, kuris ciniškai apgavo tą pasitikėjimą. Karui baigiantis Amerika padarė skaudžių klaidų ir stačiai nuodėmių prieš paskelbtus Atlanto chartoje moralinius principus. Amerika prievarta grąžino pabėgėlius iš komunistinio pragaro stačiai budeliams į rankas. Amerika išdavė komunistams savo ištikimus draugus — lenkus, čekus, vengrus, pripažino okupantų pastatytas vyriausybes, kurios netrukus parodė savo nagus ne tik pavergtiems piliečiams, bet ir Amerikai. Ir Amerika nepajėgė apginti ten savo piliečių teisių, neišdrįso nutraukti diplomatinių santykių su satelitais, kad neužrūstintų jų pavergėjų... JAV prestižas labai nukentėjo Rytų ir Vakarų Europoje, jis smunka ir Azijoje!

Paskaitos išvados buvo labai pesimistiškos. Paklausiau prelegentą, kaip atsitiko, kad Amerika, išdavusi komunistams Lenkiją, Čekoslovakiją, Vengriją, ligi šiam laikui pripažįsta nepriklausomų Estijos, Latvijos ir Lietuvos diplomatines atstovybes ir bent moraliai gaivina tų tautų viltis atgauti laisvę. Prof. Mosely pavadino laimingu sutapimu, kad Pabaltijo valstybių atžvilgiu JAV nesulaužė savo žodžio. Maskoliai manė, kad Pabaltijo valstybės suvirškintos, todėl nesiūlė sudaryti "koalicinių" vyriausybių, kurias būtų pasiskubinęs pripažinti Churchillis, gal ir Trumanas, panašiai, kaip atsitiko su Mikolaičiku.

Kas bus, kai grius komunizmas ir subirs Sovietų "Sąjunga"?

Daugiau optimistinė buvo Kongreso nario Bentley paskaita. Kąip žinome, p. Bentley buvo Portoriko teroristų skaudžiai sužeistas Kongreso posėdžio metu praeitų metų kovo mėn. Jis dar jaunas ir labai energingas vyras. Sakė pažįsta daug lietuvių ir turi jų tarpe gerų draugų. Dalyvavo Madeno ir Kersteno komisijų tyrinėjimuose ir yra gerai informuotas mūsų problemose.

Jo paskaitos tema buvo "Amerikos idėjos ir sumanymai laisvojoje Rytų Centrinėje Europoje". Prelegentas įsakmiai pabrėžė, kad jis liečia visas pavergtas valstybes nuo Estijos ligi Rumunijos ir Albanijos. Amerika neabejoja, kad visos tos tautos įrodė, jog nori būti laisvos, ir jos bus laisvos. Niekas nežino, kaip ir kada tai įvyks. Tarptautinė įtampa didėja, matyti plyšių ir diktatorių klikoje. Laisvė gali ateiti anksčiau, negu manome.

Toliau p. Bentley išskaitė visus tuos sunkumus, su kuriais susidurs išlaisvintos tautos. Mums tos problemos yra aiškios, ir jomis rūpinasi mūsų Atstatymo komisijos. Tokie reikalai, kaip raudonų dulkių valymas, nėra verti planavimo. "Liaudis" pasielgs taip, kaip vokiečių invazijos pradžioje: per vieną naktį neliks pėdsakų nuo visų tų "didžiausių žmonijos genijų" statulų, paveikslų ir raudonų vėliavų. Juk niekur nėra didesnės neapykantos komunizmui, kaip pas pavergtuosius ir paniekintus. P. Bentley mano, kad negalima iš karto griauti ekonominės struktūros, kolchozų, valiutos, įstaigų. Negalima savavališkai žudyti ir bausti okupantų, marionetinių vyriausybių, komunistų partijos narių. Bus baudžiami tik tie, kurie pasižymėjo žiaurumais, žmonių kankinimu ir žudymu.

Išlaisvintų kraštų vyriausybės bus sudarytos iš tų žmonių, kurie dabar kenčia ir kovoja prieš okupantus. Tremtinių ir emigrantų "vyriausybės" neturės pasitikėjimo nei krašto viduje, nei užsieniuose, todėl, kad jos paskendusios intrigose, susiskaldžiusios į daugybę partijų ir grupių, visą energiją naudojančios tarpusavio kovose. Prelegentas čia, atrodo, turėjo gaivoje lenkus, ne lietuvius...

Pavergtų tautų nacionalizmas dabar yra didžiausia kliūtimi komunizmui įsigalėti, todėl jis yra skatintinas. Tačiau po išsilaisvinimo kraštutinis nacionalizmas trūkdys suvienyti tas tautas savo nepriklausomybei bendromis jėgomis ginti. Kiekviena valstybė turi amžinai neišspręstų teritorinių ginčų su kaimynais, ir tuos ginčus sunku baigti susitarimu. Nei viena tauta nenorės įeiti į Rusijos tautų kad ir nekomunistinę sąjungą. Net laukiama, kad Gudija ir Ukraina nebenorės likti toje sąjungoje ir mėgins šlietis prie Vakarų. Sąjunga su Vokietija taip pat nepriimtina, nes toji buvo amžinas priešas. Belieka jungtis į glaudžią "Intermarium" federaciją, kuri būtų bendros Jungtinių Europos Valstybių federacijos narys. Tik tokia Europa, tik tokia Baltijos — Juodosios jūros tautų federacija, bus pajėgios atlaikyti gręsiantį dabar ir ateityje Rytų barbarų pavojų. Amerika yra suinteresuota Vakarų Europos tautų laisve ir gerove, ji žada savo resursais prisidėti prie išlaisvintų kraštų atstatymo ekonominiu ir politiniu atžvilgiu.

Diskusijose buvo svarstoma, kaip bus pasielgta su prievarta atgabentais svetimais "tremtiniais", ar nebūtų reikalinga Amerikos kariuomenės laikinė okupacija pereinamam laikui, kaip Amerika numato skatinti laisvų tautų federaciją, ir t.t. Paskaitos ir diskusijos buvo labai įdomios, tik aš nepajėgiau kitų išklausyti po šešių valandų savo paskaitų tą dieną...

Herderio sukakčiai paminėti

J. G. Herderio 150 metų mirties sukakčiai paminėti Hanserio leidykla Muenchene išleido rinktinius raštus dviem tomais. Herderis savo pasaulinės dainų poezijos antologijon "Stimmen der Voelker" buvo įtraukęs ir 8 lietuvių dainas. Jis be to buvo supažindinęs Goethę su lietuvių dainomis (buvo gyvenęs Lietuvos kaimynystėj, Rygoj), ir Goethė kaiką yra sukūręs lietuvių dainų motyvais ar ištisai vieną kitą tų dainų savo raštuose panaudojęs. Be "Stimmen der Voelker" dabartinėj Herderio raštų laidoj randame jo paties eilių ir epigramų, prozos iš Rygos ir vėlyvesnio laikotarpio, istorijos filosofijos, Weimaro metų darbų ("Laiškai humanizmui skatinti"), pedagoginių raštų. Tekstai perduoti nauja rašyba, graikiškos ir lotyniškos citatos išverstos į vokiečių kalbą. Kiekvienam veikalui duoti paaiškinimai. Herderis savo humanistinėm ir aplamai kultūrinėm idėjom mūsų laikais daros vis aktualesnis. **(A. Š.)**

Keep Your Family Warm With Fine Quality Oil...
Order Today From Town of Lake
Just Phone BO. 8-7512. Mr. SMITH
TOWN OF LAKE OIL CO.
1042 WEST 50th STREET

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS KOPLYČIOS:
2424 W. 69th St. ..... REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Pl. ..... VIrginia 7-6672
10756 S. Michigan Ave. ..... PUlman 5-1270

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL.
1410 SO. 50th AVE. CICERO, ILL.
GRovehill 6-2345
TOwnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741-2 ir BIshop 7-9481
4330-34 South California Avenue
Telefonas LAfayette 3-0440
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 S. Western Ave. 3 atskiros air-Cond. koplyčios
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimą dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.
Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Rosciando dalyse ir tuojaus patarnaujame
ANTANAS M. PHILLIPS — 3307 S. LITUANICA AVE. — Tel. YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS — 659 West 18th STREET — Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VANCE — 177 WOODSIDE Rd., Riverside, Ill. — Tel. OLympic 2-5245
POVILAS J. RIDIKAS — 3354 S. HALSTED STREET — Telephone YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS — 10821 S. MICHIGAN AVE. — Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN — 3319 S. LITUANICA AVE. — Tel. YArds 7-1138-1139
PETRAS BIELIŪNAS — 4348 S. CALIFORNIA AVE. — Tel. LAfayette 3-3572
LEONARDAS A. EŽERSKIS — 1646 WEST 46th STREET — Tel. YArds 7-0781
VASAITIS — BUTKUS — 1446 South 50th AVE., CICERO, ILL. — Tel. OLympic 2-1003

ASTHMAI
Pagalba iš Arizonos
Iš Arizonos ateina pranešimas vilties kenčiantiems nuo asthmos. Nesvarbu kaip beviltiška jūsų padėtis, nesvarbu kaip nusiminę esate dėl vaistų, kuriuos bandėte — ZINOKITE FAKTUS! NEMOKAMAI, PILNOS INFORMACIJOS SUTEIKIAMOS JUMS PAREIKALAVUS. BE ĮSIPAREIGOJIMO.
Rašykite šiandien! DEPT. F-3
S-K RESEARCH LABORATORIES, INC.
377 N. 3rd Ave.
PHOENIX, ARIZONA

LIETUVIŠKI REKORDAI
Po 89c
Kai aš turėjau ir Kam šeri žirgelį. Įdainavo Vanagaitis ir Olšauskas.
Tu, Lietuva ir Dru-Lia. Pupų Dėdė ir Dėdienė.
Našlaitės kapas ir Griovėsių gėlelė. Duetas. Pupų dėdė ir dėdienė
Tykiai Nemunėlis Teka ir Visur tyla. Solo J. Babravičius
Valio piovėjėliai ir Rytoj šventa. Vyrų oktetas.
Mano gitara ir Saulėtas rytas. Tango ir Valsas. Solo Šabaniauskas
Nutilk, širdie — Tango ir Kanarkų folkstrotas. Solo Šabaniauskas
Paskutinis sekmadienis — Tango ir Vyrai ūžkim — Folkstrotas. Solo Šabaniauskas.
Ruduo — Tango ir Nepamiršk Manęs — Valsas. Solo Šabaniauskas
Geismai ir svajonės ir Oželis. Duetas su orkestru.
Gyvenk, juokis ir mylėk ir Dzinguliukai. Duetas su orkestru.
Kur Bėga Šešupė ir Draugai į Kovą. Choras.
Karvelėli ir Jūra. Choras
Aukšti kalneliai ir Ak, Norėčiau. Solo Šaukevičius ir Žakas.
Tarp rūtų — Polka ir Kuomet šoksi — Polka. Įdainavo Šaukevičius
Marcinkonių polka ir Virginia polka.
Linksmi berniukai — polka ir Cirkus — polka. Orkestras
Tėvuko polka ir Kūmos polka. Dainuoja Šaukevičius
Muzikantų polka ir Brooklyno polka. Orkestras
Stasytės polka ir Čikagiečių polka. Orkestras
Vainikas I ir II dalis, lietuviškų melodijų rinkinys. Orkestras
Šuktinis ir Kubilas. Orkestras
Klumpakojis ir Šok, mergele, polka. Orkestras
Jonelio polka ir Dariaus lyseles. Dainuoja Šaukevičius
Dzūkų dzyvai ir Zanavykų prašmatnybės — polka. Orkestras
Linksmybės polka ir Elenos polka. Orkestras
Po $1.50
Apie Palvą arklį ir Kikilis. Švedo choras
Žemaitiška liaudies daina ir Subatos Vakarėlį. Švedo choras
Aviža prašė ir Nudavė Dukrelę. Solo Marijošius
Meilė Tėvynės Nemari ir Oi, Sesele, Negerai. Duetas Motekaitienė ir Kalvaitytė.
Žvaigždelė ir Temsta Dienelė. Motekaitienė ir Kalvaitytė
Barkarolė ir Sutemo. Motekaitienė ir Kalvaitytė
Čigonės ir Nokturnas. Motiekaitienė ir Kalvaitytė.
Rekordus siunčiame ir paštu. Už prisiuntimą ir supakavimą Amerikoje $1.00. Kanadon ir kitur $2.00.
Užsakant rekordus, pinigus ar money orderį reikia atsiųsti iš anksto. COD nesiunčiame.
JOS. F. BUDRIK, INC.
3241 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois

PLANINGAS TAUPYMAS VISADA NEŠA GERUS DIVIDENDUS
MUTUAL
Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION
JOHN J. KAZANAUSKAS, President
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill. Phone VI 7-7747
Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiad. viskas uždaroma.

Laidotuvių direktoriai

Sobiesk Funeral Homes
5948 W. Archer Ave.
POrtsmouth 7-8808
6039 S. Archer Rd.
Summit 136

MEE & RAMME
Laidotuvių Direktoriai
Tel. IRving 8-0038
H. J. SCHLOER, Mgr.

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
RAŠTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 WEST 63RD STREET
Tel. PRospect 8-0833 ir PR 8-0834

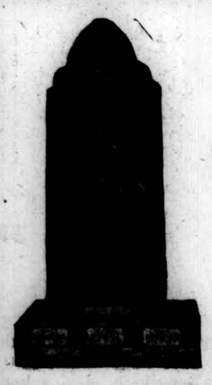
PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— SAVININKO —
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste.
Telef. CEdarcrest 3-6335

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytoj!
Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS and LOAN !
Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKAS, Sec'y
OFISO VALANDOS:
Pirmad., antrad., penktad ir šeštad. 9 v. ryto iki 4:30 p. p.
Trečiad. 9 ryto iki 12 v. d.
Ketvirtad. 9 ryto iki 8 vak.

Moterų GYVENIMAS

No. 85
No. 4

Redaguoja ST. SEMENIENĖ, 3130 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. DAnube 6-6887; VIrginia 7-0618

Amerikiečių ir lietuvių audėjos

A. TAMOŠAITIENĖ, Kanada

Ir Amerikoje klesti audiniai

Daugeliui atrodys net keista, kad tokiame pramonės krašte dar ir dabar tebebujoja savotiškų tradicijų palaikymas, rankomis audžiant ne tik visokiausius dekoratyvinius audinius, bet ir audeklus drabužiams.

Prieš šimtą ir daugiau metų ir Amerikoje, itin kaimuose, buvo natūralu verpti gijas rateliais ir sau išausti drabužius ir kitus audeklus. Dauguma audėjai ar jų tėvai buvo atkeliavę iš Europos ir atsivežę visas anų kraštų audinių technikos ir dailės tradicijas, tai skotai, olandai, o itin skandinavų kraštų audėjos dominavo savo gražiais darbais. Šiais laikais ano meto puošnesni rankų darbo audiniai dabar randami senienų krautuvėse, audinių mylėtojų rinkiniuose arba saugojami muzėjuose. Tie audiniai daugiausia iš storų lininių, medvilninių ir vilnonių siūlų, austi keturiomis ar aštuoniomis nytimis, daugiausia paprastais geometriniais raštais.

Kaip kituose kraštuose, taip ir Amerikoje, natūraliai klestėjusi audėjų mada praėjo, užleisdama vietą didžiąjai pramonei ir moderniajai taikomai dailei.

Šimtmečius ugdyti — rankomis austi audiniai negalėjo taip greit žūti. Atsirado eilė menininkų ir organizacijų, siekiančių vėl prikelti ir grąžinti gyveniman senovės audinių dailę.

Amerikoje ir Kanadoje didesniuose miestuose yra audėjų organizacijos, klubai, kurių nariai verpia ir audžia, ir senovės audiniais susidomėjimas didėja.

Kaip pavyzdys, Kingston, Ont., miestas su 45 tūkstančiais gyventojų ir audėjų klubu su 100 narių, turi septyniasdešimt kaimiškų staklių. Visos klubo narės — pasiturinčios moterys ir mergaitės audžia savo malonumui, audinių dailės pamėgimui.

Vietiniai audėjų klubai nuolat daro susirinkimus, demonstruoja naują audinių meną, rengia paskaitas, daro savo darbų parodas ir moko bei auklėja jaunąją kartą audinių dailės papročiais.

Amerikiečių audėjos,-ai leidžia savo žurnalą: "Handweaver & Craftsman". Spausdina audinių dailės bei technikos knygas, padarydami didelį įnašą į šio krašto kultūrą. Kiek teko susipažinti, amerikiečių ir kanadiečių rankų darbo audinių dailės ir technikos didžiausias šaltinis, tai skandinavų senoviški ir dabartiniai audiniai. Užtat vasaros atostogų metais iš šių kraštų daugelis važiuoja Skandinavijon mokytis gražiųjų audinių.

Graži lietuvių audėjų ateitis

Be senosios Amerikos lietuvių kartos moterų, kurios veik kiekviena mokėjo austi, dabar dar atvažiavo tūkstančiai moterų ir mergaičių, išaugusių Lietuvos kaime, gražių audinių aplinkoje.

Senoji Amerikos lietuvių karta daug vargo čia įsikurdama ir negalėjo įsitraukti į audimo darbą, kaip į dailės sritį. Naujosios lietuvės ateivės greičiau ir lengviau įsikūrė ir dabar galėtų daugiau atsidėti savo krašto audinių dailei kultivuoti.

Lig šiol Amerikoje jau daug surengta lietuvių tautodailės parodų, bet bemaž visi dirbiniai, tų parodų, atsivežti iš tremties stovyklų ir Lietuvos. Dabar reikėtų mūsų dailės mylėtojams žengti antrąjį žingsnį — imtis pačioms verpti, austi, megzti ir siuvinėti. Mūsų moterims ir mergaitėms nereikia važiuoti atgal į Europą mokytis austi. Gražusis gimtojo krašto audinių menas galėtų būti akstinu ne vienai lietuvaitei naujai jį išmokti arba senąjį puoselėti.

Net amerikiečių audėjų organizacijų pavyzdžiu galėtų susiburti audinių mylėtojos į savus ratelius ir bendrom jėgom grąžinti gyveniman mūsų šimtamečius audinius, mezginius ir siuvinėjimus.

Ir Nepriklausomoj Lietuvoj po I-jo Pasaulinio karo buvo beprankykstą kaimo audiniai, bet Žemės Ūkio Rūmų ir kitų Švietimo bei kultūros įstaigų pastangomis nuo 1930 metų, per kursus, mokyklas ir spaudą bei parodas išmokyta tūkstančiai naujų audėjų, ir mezgėjų ir audinių-mezginių dailė buvo grąžinta ne tik kaime, bet įsiliejo ir į miestų intelektualų sluogsnius. Tautiniai drabužiai ir lietuviškai įrengti butai buvo lietuvių pasididžiavimas.

Būtų tikrai miela ir dabar čia, užjūriuose, matyti mūsų moterų organizacijas ir savo dailės mylėtojas ugdant savąją tautodailę.

SVEIKAS KEPIMO BŪDAS

V. IRLIKIENĖ, Toronto, Kanada

Daug žmonių turi bėdos su skilvio ligomis. Ypač dabar, kada tempas ir noras neatsilikti nuo kaimynų, dar labiau įtempė nervus ir prakiurdė skilvius. Dieta neleidžia valgyti absoliučiai nieko pakepto, o vien tik virtos mėsos ir kiti tik virti patiekalai atsibosta iki gyvo kaulo. Amerikiečiai ir kanadiečiai, kurie gal daugiau kenčia nuo skilvio ligų, negu jų giminaičiai anapus vandenyno, turi specialų kepimo būdą "broiling", kurs pajvairina dietą ir nekenkia skilvio ligoms.

"Broiling" yra kepimas tiesiogine ugnimi: elektros, gazo ar žarijų. Mūsiškam kepime keptuvė yra tarp mėsos ir ugnies, o "broiling" būde, mėsa padėta ant skardos (rack) ir tiesiogiai kepama ugnies iš viršaus. Naujo stiliaus krosnyse (pečiuose) "broileriai" jau yra įtaisyti arba viršuj arba apačioj. Senesnio modelio krosnys to neturi. Bet reikalui esant "broilerį" galima nusipirkti elektrinį, kainos svyruoja pagal ypatumus. Yra dar ir žarijomis šildomų "broiler", kurie daugiausiai laikomi kiemuose, geresnės valgyklos irgi juos turi.

"Broiled" jautienos kepsnys

Jautienos gabalą (steiką), 1½ colio storumo, padėti ant skardos (rack) 3 colių tolumo nuo ugnies. Kepti 15 minučių apyžaliam steikui, 20 minučių gerai keptam. Kai paruduos, pabarstyti druska ir pipirais ir apversti ant kito šono ir leisti kepti 15 — 20 minučių. Uždėti ant karštos lėkštės, pabarstyti druska ir pipirais, perbraukti sviestu ir duoti į stalą.

Avienos kotletai

Avienos kotletų norimą kiekį, 1½ colio storumo, kepti įšildytam "broileryje" 9 minutes, 4 colius nuo ugnies. Pabarstyti druska ir pipirais, apversti, kepti 9 minutes kitą pusę, pabarstyti druska ir pipirais.

Avienos "šašlikas"

2 svarai geros minkštos avienos (3/4 colio storumo), 3 šaukštai valgomo aliejaus, 6 šaukštai citrinos sunkos, 1 kapotą svogūną, 1 šaukštelį druskos, ½ svaro grybų. Supjaustyti avieną 1 colio gabaliukais. Sumaišyti alyvą, citrinos sunką, svogūną ir druską. Šiuo mišiniu apipilti avieną. Leisti pastovėti keletą valandų. Po to mėsą nusausinti ir sumauti ant metalinių virbalų, pakaitomis su grybų galvutėmis. Padėti į šildytą "broilerį", 4 colius nuo ugnies, kepti 12 — 15 minučių, vis pasukinėjant virbalus, kad vienodžiau apkeptų.

Avienos inkstai

Nuvalyti norimą kiekį inkstų ir supjaustyti per pusę. Palikti prancūziškam majonėze (French dressing) 12 valandų. Po to nusausinti inkstus, apvynioti riekute lašinukų ir kepti "broileryje" 12 — 15 minučių iki lašinukai gerai apkeps ir inkstai pasidarys minkšti.

(Sekantį sykį daugiau receptų ir kepimo laiko lentelė).

Greitai, pigu ir gardu

STEFANIJA STASIENĖ, Cleveland, Ohio

Dešreles išilgai giliai įpjauti ir atvožti. Prikimšti šiuo pildymu:

Pyrago džiuvesius sudrėkinti mėsos sultiniu ar pienu. Vieną svogūną smulkiai supjaustyti ir pakepinti svieste. Kai svogūnai bus gražiai apkepę, sumaišyti su paruoštais pyrago džiuvėsiais. Pagal skonį dėti druskos, pipirų (norint galima dėti ir smulkiai supjaustytų salierų kotų). Taip paruoštas dešreles dėti ant skardos ir, palaisčius sviestu ar margarinu, įstatyti į orkaitę ir kepti 15 min. Duodant į stalą užpilti karšta pamidorų koše (ketchup).

Tinka virtos bulvės ar košė ir įvairios salotos.

Mėsos maltiniai su ryžiais

Imti: ½ sv. žalios jautienos mėsos (maltos), arba galima sunaudoti turimus namuose kepto ar virtos mėsos likučius, truputį riebalų, druskos, pipirų, 4 uncijas pusiau apvirtų ryžių, 2 žalius kiaušinius ir 1 svogūną.

Pusiau apvirtus ryžius sumai šyti su malta mėsa, sudėti kiaušinius, pipirus, riebalus, druską, išmaišyti ir daryt apvalios formos maltinius. Sudėti į indą, kuriame — šiek tiek riebalų. Užpjaustyti svogūną ir užpilti vandens tiek, kad jie galėtų lais vai virti. Baigiant virt, padažą sutirštinti miltais. Norint galima dadėti rūgščios grietinės. Tinka virtos bulvės, makaronai ir pamidorų salotos.

Skrybėlių biblioteka

Jau seniai kiekvienam yra įmanoma išsinuomoti įvairius automobilius, vyriškus vakarinius rūbus, moteriškas balines sukneles, radijo ir televizijos aparatus, gi dabar dvi veiklios londonietis, Mrs. Esther Jeffries ir Mrs. Lily Arden, atidarė "skrybėlių biblioteką". Čia moterys, kuriai nusibodo pereitų metų kepuraitė, gali išsinuomoti už nominalinę kainą skrybėlaitę, pasirinkdama jai patinkamo stiliaus. Savaime aišku, kiekviena skrybėlaitė yra originalas (tik viena tokio stiliaus)). Visos skrybėlės yra sterilizuojamos prieš kiekvieną išnuomavimą.

Kelicnės Europon

Pagal pasų statistiką, praneša American Express, 25% užsienio keliautojų šiandien sudaro tarnaujančios moterys.

Kiekviena, kuri gali išleisti $10 per dieną atostogoms, gali leistis į kelionę Europon. Niekados nekelavusioms patariama pasirinkti nesezoninį atostogoms laiką, nuo sausio ligi balandžio mėn., nes tada galima lengviausiai gauti geriausių laivų pasirinkimą.

"Care" ir šukuosenos

Laotiečiai (Indokinijoje) dabar gauna "Care" siuntinius iš JAV. Siuntiniai yra perpildyti ne tik maisto produktais, žinomais laotiečiams, kaip ryžiai ir

KAŽKAS ORIGINALESNIO

Grace Kelly, kino aktorė, išrinkta viena tarp dešimties eleagntiškiausiai besirėdančių moterų pasaulyje 1954 m., savo naujausiame M-G-M filme "Green Fire", nufilmuotame Pietų Amerikoje, dėvi sukneles lotynų motyvais. Ši vilnonė palaidinukė turi klostytą V formos iškirpimą ir išsiuvinėta indėniškų raštu.

S. Prapuolenytė

Tyla

Aš myliu tylą,
Šiltą pušimis kvepiančią tylą
Kalnų.
Aš myliu tylą,
Mieguistą apypiečio tylą
Laukų.
Aš myliu tylą,
Ramunėmis dvelkiančią tylą
Pakalnių žalių.
Aš myliu tylą,
Slaptingą viliojančią tylą
Miškų.
Aš myliu tylą,
Sidabrinę virpančią tylą
Vaiskių ežerų.
Aš myliu tylą,
Mėnulio pilnaties tylą
Ant žemės vaikų.

Viltis

Dabar mano siela kaip tyrai
Ir mintys kaip išsekę versmės.
Tačiau aš nemaldauju sau nieko,
Vien kad mano valia galinkusi,
Kaip saulėgrąža saulėn, — tesėtų;
Aklu tikėjimu, —
Kad akmenys žydės ciklamom
Ir palmes išaugins įkaitęs smėlis.

Meilė

Laisva, kaip oras,
Žeme pulsuoja Meilė.
Meilė nežino laiko, tolybių.
Meilė nežino Geležinės Uždangos.
Tundrų tylumoje,
Tamsybių tarpekliuose
Jos balsas girdisi:
„Kantrybės...“
„Aš esu su jumis“.
„Kantrybės...“

druska, bet ir mažiau pažįstamais, kaip, pavyzdžiui, sviestas.

Ligi šiol, laotietės moterys pageidauja sviestą ne valgymui, bet... šukuosenai; vietoje duoti tą vitaminais maistingą produktą savo vaikams, juos tepa juo savo plaukus.

Maskvoje pora kojinių — $37

Anglų korespondentas Tom Whitney, išbuvęs eilę metų Rusijoje, vedęs sovietų pilietę, pasiekęs Londoną, aprašo, kaip už Geležinės Uždangos brangu norskiek padoriau apsirengti.

Jei tik maskvietėms prieinama, jos visai nesivaržo išleisti savo savaitinį uždarbį, kad tik gautų amerikoniškų kojinių (nylons).

Kojines galima gauti juodoje rinkoje ir gerai informuoti asmenys Maskvoje žurnalistui pasakė, kad pora kojinių su juodu užkulniu ir tamsa siūle kainuoja 150 rublių arba apie $37.50.

Maskvos moterys perka sovietų darbo šilkines kojines, bet jos neprilygsta amerikiečių kojinėms, o kainoja 30 — 40 rublių.

Rusės turi tuos pačius instinktus, kaip ir moterys kituose kraštuose. Jos nori gražesnių kojinių, baltinių ir stilingesnių rūbų. Rusų rūbų kokybė kiek pastaisė vėlesniais laikais, bet kirpimas ir stilius dar labai menkas.

Todėl, jei rusės turi progos nusipirkti ką nors atvežto iš Vakarų, jos skuba įsigyti. Štai pasiekia žinia, kad tam tikra krautuvė turės medžiagų suknelėms iš Lenkijos ar Čekoslovakijos arba čekoslovakiškų moteriškų batukų. Didžiulės eilės nusitęsia prie krautuvių dar prieš joms atsidarant.

Maskvoje yra daug vadinamų komisinių krautuvių. Jos priima iš piliečių rūbus pardavimui ir už patarnavimą ima 7%. Tose krautuvėse būna daug užsieninių rūbų, gal atvežtų į Sovietų Rusiją rusų, buvusių užsieny. Tačiau kainos yra neprieinamai augštos.

Paprasti moteriški kailiniai, Amerikoje apie $200 vertės, ten parduodami už 3,800 rublių arba $950.

Bavarijos porcelanas Chicagoje

Moderniškiausi naujo stiliaus Bavarijos porcelano dirbiniai, nuo pat įsisteigimo seniai pagarsėjusi savo gerumu markė, pasirodė vienoje didžiausioje State gatvės krautuvėje, su pastebimai dideliu fanfaru. Specialiai išstatytas porcelanas žėri įvairiausiais raštais.

Porcelano pavyzdys Rosenthalo "klasiškas moderniškumas", sukurtas Raymondo Loewy, įgavo naują "kūną", kai jis buvo padarytas iš molio, rasto Ispanijoje. Specialiai tam buvo sudaryti nauji gaminimo ir deginimo procesai ir rezultatai pasirodė puikūs — baltesnis, plonesnis, labiau persišviečiąs porcelanas.

Šis porcelanas, pasak kompanijos, buvo deginamas augščiausioje temperatūroje, kokia bet kada buvo vartojama, daugiau, kaip 2600° F. Anot gamintojų, augščiausios kokybės porcelanas, paprastai vartojamas tik puikiausioms figūrėlėms, yra lygiai taip pat patvarus, kaip ir "sunkesnis" porcelanas.

Iš vartotojų pusės jaučiamas susidomėjimas porcelano išvaizda, kuri yra gracinga ir moderni, be įvairių išraižinėjimų, naujos formos ir gražaus rašto. Džiaugiamasi, kad galima gauti įvairiausių nedidelių porcelano daiktelių, tinkamų dovanoms. Taipgi yra martini ąsotis su puodukais ir visa serija dubenių, tinkamų gėlėms, vaisiams ir salotoms.

★ **Lietuvių audinių raštai.** 1946 metais, jau tremtyje, Paryžiuje, dail. Vladas Vijeikis išleido 65 egzempliorius knygelės apie mūsų audinius. Žinoma, atlikta, kaip sako, rankomis, nes karo metais neleido turėti net tinkamų dažų, popieriaus ir tekstas atliktas rotatoriumi spausdinant. Knygelė maža, bet aiškiu raidynu, puikiomis, spalvotomis reprodukcijomis, kurių yra 12 ir iliustruota Vyt. Augustino audėjos nuotrauka. Leidinys brangus, bibliografinis ir pirmas tremtyje išleistas, net ir vėliau nepasitenkinta ką naujo išleisti bei pakartoti. (jv.).

Iš moterų pasaulio

* **Kunigaikštienės Birutės draugijos Chicagos skyriaus valdyba** gauna daug padėkos laiškų iš Vokietijoje likusiųjų invalidų, karių-ligonių ir jų šeimų už siunčiamą jiems piniginę paramą, kurią labai rūpestingai paskirsto Balfo vyr. įgaliotinis Vokietijoje Izidorius Rugienis.

I. Rugienis rašo: "Didis džiaugsmas apima kiekvieną, kai jis yra prisimenamas ir sušelpiamas. Ypatingai jautrus yra karys, už laisvės principus aukojęs save ir sveikatos nustojęs. Tai jam paguoda ir suraminimas neviltyje, nes idealai, už kuriuos jis kovojo, yra sutrypti, o jis pats iš namų išvarytas. Prašau priimti mano ir karių nuoširdžiausią padėką ir giliausią pagarbą".

Invalidas Kulikauskas, sergantis džiova, rašo iš Augsburgo: "Ypatingai esu dėkingas Jums už šalpą, nes ypač Jūsų, mielos birutietės, auka suteikė man ne tik fizinės jėgos, bet ir moraliai sustiprinot, prisiminda mos kada tai buvusį kūrėją-savanorį, dabar baigiantį savo gyvenimo dienas Vokietijoje".

Gauta sekančių asmenų padėkos laiškai:

M. Srugio, Luebecko, savanorių-kūrėjų-invalidų vardu;
J. Višniausko, Hanoverio kūrėjų-savanorių vardu;
P. Lukio, kūrėjo-savanorio iš Augsburgo;
Kutros, džiova sergančios šeimos iš Ulmo;
J. Vaivados, Gautingo sanatorijos 17 ligonių vardu;
Karo invalido, Petro Šato, iš Rinkerode b. Muenster;
J. Pyrago, iš Luebeck-Meesen;
Naručio, iš Boeblingeno;
V. Fedaravičiaus, Wehnen b. Oldenburg, Lietuvių kolonijos vardu;
Iš Augustdorfo, birutietės Sofijos Paltarokienės;
Viršilos Prano Krapovicko, iš Hanoverio;
A. Antanaičio, Landshut;
V. Branto, Memmingeno kūrėjų-savanorių vardu;
Inž. L. Prosinsko, Stuttgarto sušelptųjų vardu;
Prano Bagdanavičiaus, karo invalido, Ulm, Donau;
Juozo Rakausko, Billerbek;
Jono Petrausko, Muenster, ir daug kitų už pasiųstus 834 DM. praeitų Šv. Kalėdų proga.

* **Marijona Mikšienė,** buvusi Chicagos gyventoja ir Dariaus-Girėno Auxiliary pirmininkė, dabar apsigyvenus Michigan City, Indiana, taipgi visur prisideda vietiniame veikime, ir ne tik lietuvių, bet ir kitataučių tarpe, pvz. yra American-Lithuanian Social Club of Indiana organitorė, to klubo pirmoji raštininkė ir per penkerius metus to klubo korespondentė. Ji taip pat darbuojasi prie Lakeland Home Demonstration klubo. Vasario 4 d. vietiniame laikraštyje buvo įdėta jos nuotrauka su aprašymu, kad ji parengė stalą, "party favor" parodai, kuri įvyko La Porte, Indiana. M. Mikšienė yra šiais metais išrinkta Michigano miesto katalikių moterų jaunimo vadovė.

* **Stella Pivariūnaitė-Johnson,** žymios Chicagos veikėjos ir labdaringų darbų rėmėjos **Bronės Pivariūnienės** duktė, šiandien išskrenda į Europą. Aplankys Angliją, Prancūziją, Italiją (Romą), Portugaliją (Fatimą) ir kitus kraštus. Grįš laivu "Independence", Kartu su ja skrenda **Julija Brundzinskaitė-Lee.** Į Europą kartu su jomis keliauja 12 asmenų būrys, kurių tarpe yra 7 konvertitai.

* **Dr. Sofija Oželytė-Guertenienė** prieš pusmetį pradėjo rezidenciją garsiose John Hopkins klinikose, Marylande, siekdama įsigyti specialybę vaikų psichiatrijoje.